

Eén Wereld

Jaargang 48, nr 1 - Voorjaar 2023 - Prijs €7,55

Oorlog of Vrede

ALV 15 april

Colofon

Het blad Eén Wereld verschijnt twee keer per jaar (voorjaar en najaar) en is een uitgave van de Wereld Federalisten Beweging Nederland (WFBN).

Iedere Aardebewoner heeft recht op welzijn en welvaart. De WFBN, in 1948 opgericht, streeft naar een duurzame en democratische wereldrechtsorde, met respect voor de rechten van de mens. Zij benadrukt door middel van het vragen van aandacht voor wereldwijde problemen de noodzaak tot internationale samenwerking en versterking van de Verenigde Naties op federale basis.

De WFBN is verbonden met de Citoyens du Monde en aangesloten bij de World Federalist Movement.

Kantooradres: Laan van Nieuw Oost-Indië 252
2593 CD Den Haag, telefoon: 070-3478196

Raad van advies:

dr. B. Azizi, prof. dr. Th. van Boven,
dr. W.F. van Eekelen, Jan P. Juffermans,
prof. dr. J.P. Pronk.

Bestuur: bestuur@wfbn.nl

Voorzitter: Frans Micklinghoff, 070 5114215

Vicevoorzitter: Ton Macel, 070 3585481

Secretaris: Carel Tielenburg, 06 38292306

Penningmeester: Emile van Essen, 06 19252628

Internationaal secretaris: Marjolijn Snippe, 0321 848782

Bestuursleden: Davy Foss, Frans Vermeulen.

Eindredactie Eén Wereld:

Frans Micklinghoff en Marjolijn Snippe,
met dank aan Rob Moerbeek, Ton Macel,
Frans Vermeulen en Mariëlle Jansen.

Deadlines voor inzending kopij (redactie@wfbn.nl)

Najaarseditie 2023: 15 augustus 2023

Voorjaarseditie 2024: 15 februari 2024

WFBN-lidmaatschap: €25,- per jaar

Bank: Wereld Federalisten Beweging Nederland

IBAN: NL73INGB0000009764 en BIC: INGBNL2A

Kamer van Koophandel Amsterdam:

V 530085 ISSN 1871-2754

Inhoud

Colofon	2
Voorwoord	3
ALV agenda	4
Jaarverslag 2022 en Jaarprogramma 2023	5
Eigen belang en algemeen belang	6
Had de oorlog tussen Rusland en het Westen voorkomen kunnen worden?	8
Wereldvrede en desinformatie	10
Kritisch denken	13
Vredesonderhandelingen of oorlog?	14
Wanneer is de Grote Footprint-herdenking?	16
Theoriën uit China inzake een wereldregering	18
Recht dat krom is	20
Palestina en Israël	21
In memoriam José Maria Sison	22
Esperanto-vertaling	22
In memoriam Leonard Kater	23
75 jaar Verklaring van Montreux	24
Overpeinzingen bij een verkiezingsuitslag	25

De Stichting Steunfonds voor en van de WFBN is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Voor giften of legaten aan de WFBN in het kader van de ANBI kunt u contact opnemen met het secretariaat van de WFBN.

Foto voorpagina: Krystal Ng op *Unsplash*

Bijdragen graag in digitale vorm aanleveren, bij voorkeur vergezeld van passende illustraties. Als de redactie ingrijpende wijzigingen of bekortingen van artikelen noodzakelijk acht, geschiedt dit in overleg met de auteur. Over weigering tot publicatie van ingezonden bijdragen wordt niet gecorrespondeerd. Niets uit deze uitgave mag op welke wijze dan ook worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt zonder voorafgaande toestemming van de uitgever. Auteursrecht blijft berusten bij de auteurs.

Voorwoord, ofwel 'NOODKREET' van de voorzitter

Een voorwoord of 'ten geleide' van de redactie in een periodiek als deze is niet een opsomming van de diverse artikelen die in dit blad staan. Daarvoor hebben we toch de inhoudsopgave! In een voorwoord hoeft de hoofdredacteur of de redactie ook niet de lezer op te roepen vooral een bepaald artikel te lezen. Want de lezer is zelf mans genoeg om te bepalen welke artikelen als eerste gelezen moeten worden. In een voorwoord van een periodiek als deze wordt in de regel stil gestaan bij een opmerkelijke gebeurtenis en/of worden wat kanttekeningen gemaakt bij iets opmerkelijks. Tot zover dan deze korte inleiding. In dit voorwoord zal U dus geen overbodige opsomming van de in dit blad opgenomen artikelen aantreffen. Nee. Dit voorwoord is een oproep, een hartenkreet, een NOODKREET of hoe u het ook wil noemen!

Nederland is vanouds een verenigingsland. Je kan het niet zo gek bedenken of er is wel een clubje van gelijkgestemden voor opgericht met een bestuur, met statuten en een penningmeester die eens of meerdere keren per jaar met de pet rond gaat.

Zo ongeveer 75 jaar geleden werd de Wereld Federalisten Beweging Nederland (WFBN) opgericht. Al snel telde deze vereniging duizenden leden. Volgend jaar vieren we het 75-jarig bestaan van de WFBN. Gaat die viering een nieuwe start worden of gaat het laatste lid van de WFBN daarna het licht uit doen? Dat is de grote vraag waar het nu om draait.

Zeker, de WFBN staat niet alleen als het gaat om het gestaag afkalven van het ledenbestand. Steeds meer vrijwilligersverenigingen maken zich zorgen om hun voortbestaan. Bij sport- en cultuurverenigingen zijn de problemen het grootst. Dat blijkt uit het derde Nationaal Verenigings-Onderzoek. Zangkoren moeten stoppen omdat ze geen dirigent kunnen krijgen, scheidsrechters haken af en de snelle vergrijzing van het ledenbestand is alom zichtbaar. Sommige verenigingen tellen nog honderd leden, maar dan blijkt niemand een bestuursfunctie te willen vervullen. Teruglopende inkomsten en hoge

energieprijzen zorgen vaak voor de genadeslag. Het laatste bestuurslid heeft dan de handen vol aan het ordentelijk afsluiten en het fatsoenlijk ten grave dragen van wat eens een bloeiende vereniging was. "We bevinden ons in een *Perfect Storm*", aldus Peter Noordhoek (onderzoeksleider bij het Instituut voor Verenigingen, Branches en Beroepen, uitspraak gedaan in januari 2023). Hij ziet een groeiend tekort aan vrijwillige bestuurders en een ras afkalvend ledenbestand. "De angst voor de dreigende opheffing is nieuw en speelt bij meer dan de helft van de sport- en culturele verenigingen", zo blijkt uit het derde nationale onderzoek naar het welzijn van de verenigingen.

Daarom deze NOODKREET. We moeten dringend snel meer leden erbij krijgen!! Want de inkomsten uit de lidmaatschapsbijdragen zijn van groot belang voor de WFBN. Want actieve leden in werkgroepen die studeren op een onderwerp (federalisme?) en daarover artikelen schrijven en in debat gaan met politici vormen de kern van het bestaan van de WFBN. Leden die weten waarom het realiseren van meer federalisme op bestuurlijke niveaus de enige werkbare oplossing voor talloze lokale-, nationale- en wereldvraagstukken is.

Dat is dus mijn NOODKREET. Méér leden hebben we nodig, en wel zo spoedig mogelijk! Leden die nog niet actief willen zijn, maar graag deze periodiek *Eén Wereld* willen lezen. Leden die actief willen worden in een werkgroep. Leden die willen meedenken. Leden die straks het 75-jarig jubileum willen meevieren. Leden die op scholen een verhaal kunnen vertellen over de historie, ontwikkeling en betekenis van het Federalisme. Want deze wereld heeft het nodig dat we dieper nadenken over betere bestuursvormen op alle niveaus.

Als nu eens ieder lid een nieuw lid werft ... of ... of draaien we over een paar maanden het licht uit bij de WFBN? Dat zal toch wel niet?

Ik wens u allen een goed en gezond 2023 en de WFBN dit jaar 300 leden erbij!!

Frans Micklinghoff

Algemene Leden Vergadering - zaterdag 15 april 2023

Toelichting

Beste Leden,

Zaterdag 15 april 2023 hebben we om diverse zwaarwegende redenen géén fysieke bijeenkomst. We hebben ook géén spreker, wel een relatief eenvoudige agenda waarop de wettelijke verplichte onderdelen staan die we MOETEN afhandelen.

Wilt u deze eenvoudige en korte online bijeenkomst via Zoom meemaken, wilt u dit dan eerst kenbaar maken via secretaris@wfbn.nl aan de secretaris? We kunnen er dan voor zorgen dat u de 'sleutel' toegezonden krijgt die toegang geeft tot deze Zoom-bijeenkomst.

U begrijpt dat iedereen die de ALV wil bijwonen zich eerst moet **aanmelden**. Overigens is de agenda er een zonder schokkende zaken en zal deze naar verwachting in amper een uurtje afgewikkeld kunnen worden. Inderdaad, deze ALV is een wettelijk verplichte formaliteit.

De focus van het bestuur gaat uit naar het jaar 2024, waarin we het 75-jarig bestaan van de WFBN vieren. U begrijpt het. Dit jaar houden we het kort, klein en krachtig, om volgend jaar wat groter uit te pakken!!

Beste leden, als we elkaar niet zien op de Zoom-ALV, dan wensen wij u alvast een mooie zomer(vakantie) en vooral ... blijf gezond!

Frans H. Micklinghoff

Agenda

Online via Zoom.

- 1) 14:00 uur - Opening, berichten van verhindering
- 2) Vaststelling agenda, benoeming kiescommissie
- 3) Vaststelling notulen ALV 2022
- 4) Goedkeuring jaarverslag 2022
- 5) Goedkeuring financieel verslag 2022, decharge kascommissie
- 6) Verkiezing kascommissie 2023
- 7) Goedkeuring jaarprogramma 2023
- 8) Goedkeuring begroting 2023
- 9) Bestuursverkiezing*
- 10) Jubileumcommissie 75 jaar WFBN
- 11) Rondvraag
- 12) Sluiting

*Het huidige bestuur is herkiesbaar.

Bestuursleden in functie (voorzitter, penningmeester en secretaris worden voor twee jaar gekozen; de overige bestuursleden voor één jaar).

Frans Micklinghoff, voorzitter
Emile van Essen, penningmeester
Marjolijn Snippe, secretaris
Ton Macel, vice-voorzitter, en internationaal secretaris samen met Marjolijn Snippe
Davy Foss, bestuurslid
Frans Vermeulen, bestuurslid
Carel Tielenburg, bestuurslid

Alle leden van de WFBN kunnen zich verkiesbaar stellen voor het bestuurslidmaatschap door dit kenbaar te maken in een bericht aan secretaris@wfbn.nl

Als u de vergadering niet kunt bijwonen is het mogelijk om een ander WFBN-lid te machtigen om namens u te stemmen. Deze machtiging geschiedt via de WFBN-secretaris. Dit kan alleen schriftelijk met twee handtekeningen. Een deelnemend lid aan de ALV kan slechts één machtiging meebrengen.

WFBN Jaarverslag 2022 en Jaarprogramma 2023

Terug- en vooruitblik

Wanneer we in een terugblik naar het jaar 2022 kijken dan kunnen we ogenschijnlijk op niet iets 'bijzonders' of 'in het oog springend' wijzen. Toch is 2022 voor de WFBN een belangrijk en 'druk' jaar geweest. Het kantoor van de WFBN aan de LvNOI leed aan 'achterstallig onderhoud', en is daarom fors onder handen genomen. Doordat de WFM, de internationale vereniging waar de WFBN bij aangesloten is, haar kantoor in Den Haag sloot (eind 2021) konden we enkele meubelstukken en computers overnemen. Dat betekende een grotere vergadertafel en betere stoelen. Om te verhinderen dat dit letterlijk een vlag op een modderschuit zou worden moest de ongeveer dertig jaar oude en totaal versleten vloerbedekking worden vervangen. Dat betekende tot twee keer toe het verplaatsen van de inventaris van de vergaderkamer naar het kantoor en weer terug. Pas dan merk je hoeveel je hebt (bewaard) en wat weg kan. Daarbij kwam dat we ook afscheid moesten nemen van de soms totaal vergane houten kozijnen en deuren. De plaatsing van nieuwe kozijnen zorgde voor veel stofoverlast. Pas na een forse stofzuig- en schoonmaakbeurt kon begonnen worden met het opnieuw inrichten van onze vergader- en kantoorruimte. En kon het bestuur na meer dan twee jaar Zoom-vergaderingen eindelijk weer fysiek bijeenkomen. Er zal nog veel tijd worden besteed aan het op orde brengen van ons archief.

Omdat door de coronaperiode het bestuur slechts beperkt actief kon zijn en alleen per Zoom bijeen kwam, en terwijl het afgelopen jaar alle energie uitging naar de interne verhuizing, de nieuwe vloerbedekking, de nieuwe kozijnen en nieuwe inrichting, konden geen daadwerkelijke voorbereidingen worden getroffen voor de viering van het 75-jarig jubileum. Maar gelukkig duurt het jaar waarin we als Vereniging WFBN het 75 jaar bestaan van de WFBN kunnen vieren een heel jaar lang. Besloten is daarom om het 75-jarig jubileum te vieren in het jaar 2024.

Oproep van de secretaris

Het bestuur hecht eraan om regelmatig contact met de leden te hebben. **Graag ontvangen wij je e-mailadres**, zodat we je goed kunnen bereiken. Vriendelijk verzoek een e-mail te sturen naar wfbn@wfbn.nl onder vermelding van "WFBN-lid contact per e-mail".

Je kunt dan tevens aangeven of je wil worden toegevoegd aan de **WFBN-discussiegroep**. In deze groep wordt regelmatig per e-mail informatie uitgewisseld tussen bestuur en leden onderling over diverse wereldfederalistische onderwerpen, maar ook over praktische zaken. Momenteel maken zo'n twintig actieve leden deel uit van deze discussiegroep.

Oproep van de penningmeester

Vriendelijke verzoek de jaarlijks bijdrage voor het lidmaatschap over te maken naar IBAN: NL73INGB0000009764 t.n.v. Wereld Federalisten Beweging Nederland, o.v.v. **contributie 2023** (eventueel ook nog voor voorgaande jaren). De jaarlijkse contributie bedraagt 25 euro, tenzij je heel krap zit, in welk geval 15 euro.

En dat brengt ons op een vooruitblik.

Met een goed opgeruimd en nieuw ingericht kantoor gaat het bestuur dit jaar aan de slag om in 2024 een goed – en hopelijk succesvol – 75-jarig bestaan te vieren. Succesvol, omdat naast het terugkijken op de afgelopen 75 jaar we vooral moeten kijken naar de toekomst, naar de volgende tien, twintig en vijftwintig jaar.

Er is slechts toekomst voor de WFBN als er voldoende leden zijn die ook in de toekomst de WFBN-kar willen en kunnen trekken. Dus staat de viering van het jubileum vooral ook in het teken van de werving van nieuwe leden.

Dat betekent dat we gewapend met *up-to-date* statuten, heldere doelstellingen, wervende folders en aantrekkelijke activiteiten het 75-jarig bestaan van de WFBN in het jaar 2024 gaan vieren. De basis daarvoor zal dit jaar gelegd worden. Willen we meer leden, dan zal ieder bestuurslid, onverwacht overvallen door iemand van de publiciteitsmedia (de gedrukte en/of audiovisuele media), een kort en helder statement moeten kunnen opleveren op de vraag wat de WFBN wil en hoe zij dit doel tracht te bereiken. Dat moet worden getraind en dat vraagt tijd. Het samenstellen van een actuele en vooral heldere folder vraagt enige nadenk- en productietijd. Het aanpassen van onze verouderde statuten aan de huidige, door de wet gestelde, eisen vraagt ook tijd en energie van de bestuursleden die zich daarmee zullen belasten. Het echt goed opruimen van ons archief, het kantoor en de vergaderruimte vraagt zeker ook veel tijd en energie. Zeker, het vieren van het 75-jarig bestaan willen we niet afroffelen. Stilstaan bij het verleden is ook het leren van een les voor de toekomst.

Het WFBN-bestuur (waarin hoofdzakelijk verenigingstechnische zaken worden besproken en besloten) én de Werkgroep Federalisme (waarin juist en hoofdzakelijk inhoudelijk gesproken wordt over het federalisme op wereldniveau) staan een druk jaar te wachten. We weten wat we moeten doen op weg naar een goede jubileumviering!

Leden die willen meehelpen en meedenken zijn van harte welkom!

Frans Micklinghoff, voorzitter WFBN

EIGEN BELANG EN ALGEMEEN BELANG

John Zant (1948) heeft veertig jaar gewerkt als klinisch psycholoog en was gepromoveerd wetenschappelijk onderzoeker. Na zijn pensioen richt hij zich op onderwijs in sociaal-emotionele vaardigheden en geweldloze conflicthantering, en op integratie van wereldburgerschap in het onderwijs. John is lid van de WFBN.

Egocentrisme en algemeen belang

Van egocentrisme wordt gesproken als iemand zijn eigen visie en belangen centraal stelt. Dat gaat vaak samen met een verminderd vermogen zich te verplaatsen in de standpunten en gevoelens van anderen – een gebrek aan empathie. Als iedereen op de wereld zich louter egocentrisch zou gedragen, zou er geen liefde, vriendschap of samenwerking kunnen bestaan. Met louter egocentrisme doet een mens zichzelf tekort, want juist in liefde, vriendschap en samenwerking vindt een mens meerwaarde in zijn eigen leven. Rekening houden met anderen zou men in die zin een vorm van eigen belang kunnen noemen. Een relatie kan alleen goed functioneren als er sprake is van geven en nemen. Het is noodzakelijk rekening te houden met de standpunten en gevoelens van de anderen.

Nationalisme en algemeen belang

Een dergelijke redenering kan men ook opzetten voor de verhouding tussen nationalisme en algemeen belang. Al degenen die roepen "Eigen volk eerst!" geven blijk van een verminderd vermogen zich te verplaatsen in de leefomstandigheden en belangen van andere mensen, landen en volken. Nationalisten doen zichzelf tekort, want zij verkleinen de kans op samenwerking die noodzakelijk is bij het aanpakken van problemen die de nationale grenzen overschrijden. Waar het in de praktijk op aan komt is een rechtvaardige balans te vinden tussen het behartigen van het eigen/nationale belang en het behartigen van het algemeen belang. Het gaat om een evenwichtige combinatie van beide.

Populisme

Vast ingrediënt van populisme is een volksmanner die de volksmassa's ervan probeert te overtuigen dat ze benadeeld of bedreigd worden door een hen vijandige kracht waar ze het slachtoffer van zijn of worden. Of het nu de zwarten, de joden, de communisten, de Chinezen, de moslims, de Russen, de roomsen, de protestanten, de Amerikanen, de ongelovigen, de migranten, de asielzoekers of de Brusselse regenten zijn, volgens de volksmanner/populist hebben ze alleen maar slechte bedoelingen

en dienen ze met alle mogelijke middelen te worden bestreden. Want die vijanden willen de macht, ze domineren het geld, ze pikken onze banen, onze huizen, onze vrouwen, ze hebben geen of een slechte moraal, ze zijn nu eenmaal inferieure mensen of zelfs niet menselijk. Binnen het populisme heeft "de ander" het altijd gedaan. Het is bevrijdend die ander de schuld te geven en het is heerlijk te mopperen en te kankeren. Het ontslaat je tevens van de verantwoordelijkheid zelf iets aan je lot te verbeteren, want jij bent het slachtoffer. De ander moet veranderen of weg uit je leven, en de zelfbenoemde leider zal de problemen die de benoemde vijand je bezorgt, ook wel "simpel" voor je oplossen. De volksmanner/populist appelleert aan en bevordert angst bij de bevolking. Niet om die te helpen, maar om parasiterend op de angst en de daaruit gemobiliseerde woede de eigen macht te vergroten. Hij groeit naarmate het ervaren slachtofferchap groter wordt. Tegelijk wordt er flink op de trom der nationale trots geroffeld. Hij presenteert de problemen zwart-wit: "Wie niet met mij is, is tegen mij". De gecreëerde tegenstellingen, vijandigheid en haat vormen de opmaat voor gewelddadige confrontatie of zelfs tot een oorlog.

Neokolonialisme

De grootste bedreiging voor de wereldvrede is een politiek van (neo)kolonialisme, overheersing en uitbuiting. Met een merkwaardig gevoel van superioriteit voelen sommige landen zich gerechtigd om uit strategische en economische motieven macht te verwerven in landen waar ze niet thuis horen. In dat kader wordt verzet (vanuit die overheerste, uitgebuite en vaak van een corrupte marionettenregering voorziene landen) tegen de schending van hun soevereiniteit geduid als terrorisme, waartegen met geweld mag/moet worden opgetreden. Dit geweld wordt gerechtvaardigd en gerationaliseerd in termen van humanitaire interventie, van beschaving brengen, van het afwenden van het kwaad of zelfs in termen van zelfverdediging. De prioriteitsstelling van humanitaire hulp aan een bepaalde bevolkingsgroep heeft vaak minder te maken met de daadwerkelijke noden van de betreffende bevolkingsgroep dan wel met de belangen en prioriteiten van de 'hulpverlenende' landen. Zo gebeurt het vaak, dat andere bevolkingsgroepen met vergelijkbare of zelfs ernstiger noden, van hulp verstoken blijven, omdat deze bevolkingsgroepen voor de hulpverlenende landen niet van economisch of strategisch belang zijn.

Kolonisatie van de toekomst

In de Huizingalezing van David van Reybrouck (december 2021), getiteld "De kolonisatie van de toekomst", beschrijft hij hoe de huidige generatie door uitstoot van broeikasgassen, door uitputting van grondstoffen, door vervuiling, kortom door eigen belang, toekomstige generaties opzadelt met klimaatrampen, met schaarste aan allerlei grondstoffen etc. Momenteel ontnemen wij, als koloniatoren van de toekomst, onze kinderen en klein-

kinderen een leefbare wereld door eigen belang en korte-termijndenken. Tijdens de klimaatconferentie in Caïro (2022) vatte secretaris-generaal van de VN Antonio Guterres de huidige situatie als volgt samen: "De mensheid heeft de keuze tussen samenwerken of ten onder gaan. We zitten op de snelweg naar een klimaathele met onze voet op het gaspedaal".

Verenigde Naties als leidraad

Er spelen in toenemende mate wereldwijde en wereldbedreigende problemen als klimaatverandering, voedsel- en drinkwaterschaarste, energievoorziening etc. De aanpak hiervan vergt een mondiaal beleid voor de lange termijn. Dat houdt in dat voor onze 21e eeuw een verschuiving teweeg gebracht moet worden van korte-termijnbeleid (gericht op het eigen economisch en strategisch belang) naar het nemen van verantwoordelijkheid als wereldburgers. De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties (UVRM) en de daaruit afgeleide 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen (*Sustainable Development Goals*, SDG's) vormen de leidraad voor wereldburgerschap.

Verenigde Naties als arena

Het lijkt echter of het belang van de Verenigde Naties (VN) in de perceptie van de mensen verflauwt. Dat heeft te maken met het disfunctioneren van de Veiligheidsraad van de VN zelf, die de vrede in de wereld zou moeten bewaken, maar in feite een arena is van gevestigde machtsblokken als de VS, Rusland, China en Europese landen. Landen in Afrika, Azië en Zuid- en Midden-Amerika voelen zich niet of te weinig vertegenwoordigd. In toenemende mate wordt een oorlog begonnen zonder instemming van de VN. De VN worden gemarginaliseerd door landen die hun eigen strategische en economische belangen nastreven ten koste van het algemeen belang. Daarmee wordt dit uiterst belangrijke, internationale forum ondergraven.

Nationaal leger, NAVO of VN

Hans van Mierlo pleitte in Nederland ooit voor een internationale brigade van de Verenigde Naties (*UN Stand-by Force*) bestaande uit snel inzetbare en gelijkwaardig getrainde eenheden uit diverse landen. De vraag is aan de orde: Blijft het nationale leger ingezet worden als instrument van een (op zichzelf gerichte, neokoloniale) nationale staat of wordt het als instrument ingezet voor een organisatie van wereldburgers met een verantwoordelijkheid die verder strekt dan het eigenbelang en dat van zijn bondgenoten? De NAVO is sterk afhankelijk van de VS. De VS zijn niet meer bereid het financiële voortouw te nemen. De Nederlandse regering zou door op termijn niet te kiezen voor een eigen nationaal leger binnen het kader van de NAVO, maar voor een legermacht ten dienste van de VN-brigade een internationale impuls kunnen geven aan de versterking van de VN. Misschien wordt het mogelijk dat in de verre toekomst staten hun onderlinge geschillen zullen voorleggen aan het Internationaal Gerechtshof, gevestigd in het Vredespaleis in Den Haag, in plaats van de wapens op te pakken en het uit te vechten. De Nederlandse regering, als hoeder van dit instituut, zou

deze mogelijkheid nadrukkelijker onder de aandacht kunnen brengen bij (dreigende) internationale conflicten.

Wapenindustrie

Ieder bedrijfstak heeft te maken met de markt: vraag en aanbod. Als de vraag afneemt, doet een bedrijf er alles aan de vraag te stimuleren, door reclame, het maken van nieuwe en betere producten en het kweken van behoeften aan het product. De wapenindustrie is, economisch gezien, voor veel landen een factor van groot belang (Nederland hoort tot de top 10 van wapenexporterende landen). Als er op grote schaal door regeringen wordt bezuinigd op defensie-uitgaven, neemt de vraag af en probeert de wapenindustrie met reclame, nieuwe en betere producten en het kweken van behoeften aan het product, de vraag te stimuleren. Als het overal vrede zou zijn, zou de wapenindustrie instorten en zouden diverse landen daardoor grote economische problemen krijgen. Daarom wordt op alle mogelijke manieren geprobeerd de vraag te stimuleren, misschien, als er vrede dreigt, zelfs door het creëren van een oorlog als daarmee de economisch zo belangrijke bedrijfstak gehandhaafd kan worden. Alle ethische afspraken ten spijt zullen er wapens geleverd blijven worden aan vriend en vijand in een oorlogsconflict, rechtstreeks of via een bevriend ander land. Bovendien kan door bewapening de machtsuitoefening buiten de eigen grenzen gehandhaafd worden en de neokoloniale exploitatie voor het eigen belang gegarandeerd blijven. Machthebbers/zoekers worden op hun wenken bediend. Handel is handel. De fabrikant acht zich niet verantwoordelijk voor het gebruik van zijn producten. Zolang de wapenindustrie winst moet maken, zal er altijd oorlog blijven.

Wereldburgerschap

Scholing voor alle kinderen in de wereld is een noodzakelijke voorwaarde voor vrede en veiligheid. Daarbij dient het onderwijs zich niet te beperken tot het aanleren van taal- en rekenvaardigheden, maar dient het onderwijs zich tevens te richten op het aanleren van sociaal-emotionele vaardigheden die nodig zijn voor goed burgerschap: kinderen leren omgaan met verschillen, tegenstellingen en conflicten, anders dan met afwijzing, dreiging en geweld, kinderen leren wat empathie is, kinderen leren verantwoordelijkheid te dragen en zo nodig te nemen, kinderen leren wat de meerwaarde is van samenwerken. Dit zijn noodzakelijke vaardigheden voor de opbouw van een vreedzame samenleving. Burgerschapsvorming behoort tot de kerntaken van het onderwijs en is sinds 2021 wettelijk verplicht.

Het is zaak kinderen niet alleen op te voeden als goede Nederlandse burgers, maar ook als goede wereldburgers, die oog leren krijgen voor de problemen die de hele wereld bedreigen en die zich bekommeren om mensen en niet uitsluitend om Nederlanders. Het is zaak ze een gevoel van wereldwijde verantwoordelijkheid bij te brengen en hun visie niet te beperken tot de belangen van Nederland of Europa.

Een bruikbaar motto kan aan Micha de Winter worden ontleend: "Verbeter de wereld, begin bij de opvoeding". Zie: www.cosmicus.nl en www.wereldburgerschap.nl

Had de oorlog tussen Rusland en het Westen voorkomen kunnen worden?

Marie-Thérèse ter Haar is de oprichter en eigenaar van de Rusland & Oost-Europa Academie. Daarnaast is zij docent en auteur. Zij studeerde Russisch en Ruslandkunde aan de Universiteit van Amsterdam. Al in de communistische tijd verbleef ze veelvuldig in

Rusland en ze maakte er ook het einde van de Koude Oorlog mee. Tegenwoordig is Marie-Thérèse nog zo'n vijf maanden per jaar in Rusland en ze volgt de ontwikkelingen daar nog steeds op de voet.
<https://www.ruslandacademie.nl>

De vreselijke oorlog tussen Rusland en Oekraïne had voorkomen kunnen worden. De NAVO versus Rusland is de hoofdreden van dit drama. 'Geef ons de garantie dat Oekraïne neutraal blijft' vroeg Rusland voor een laatste keer aan de NAVO en het Westen een goed jaar geleden (december 2021, en al vanaf 2008 bij de NAVO conferentie van Boekarest). Het was aan dovemansoren gericht, er werd geen rekening gehouden met Ruslands veiligheidswensen. Er kwam geen antwoord.

Rusland begon de invasie op 24 februari 2022 en het Westen reageerde vol ongeloof en afschuw. Het eerste wat het Westen deed was een groot pakket aan sancties opleggen aan Rusland. Toen volgde het confisqueren van alle Russische bezittingen in het Westen. Westerse landen sloten hun luchtruim voor Russische vliegtuigen. Vervolgens kwam er een algehele cancelcultuur van theaters, musea en concertzalen waar Tsjechov, Tsjaikovski, Catharina de Grote of Tolstoj op het programma stond. De media draaiden overuren en iedere zelfverklaarde Ruslandexpert mocht zijn visie als waarheid verkondigen. De Rusland-Poetinhaat begon gruwelijke vormen aan te nemen.

Voedingsbodem Ruslandhaat

De voedingsbodem voor deze Ruslandhaat is al jaren geleden gelegd en het was nu een kleine moeite om het anti-Ruslandvuur te laten oplaaien in onze Westerse hersenen. Ja, Poetins regering is verantwoordelijk voor deze invasie die nu al duizenden mensenlevens heeft gekost. Maar Amerika en de NAVO zijn verantwoordelijk voor deze oorlog op het Europese continent.

Al jarenlang ben ik verbaasd over hoe je ons Westerlingen kunt laten geloven in één waarheid. Maar het afgelopen jaar ben ik verbijsterd over onze media en politiek. Natuurlijk sneuvelt de waarheid in oorlogen als eerste, maar

dat het grootste deel van de Nederlanders zo makkelijk kan worden meegesleurd in deze anti-Ruslandhetze is ronduit gevaarlijk. Ik had nooit gedacht dat zelfstandige of intelligente westerlingen in 2022 zo maar één kant van het verhaal zouden accepteren. Ook de Russische media zijn het afgelopen jaar geradicaliseerd, met dat verschil dat zij de afgelopen 20 jaar hun burgers minder anti-Europese sentimenten hebben voorgeschoteld. In het Westen mag je toch hopen dat we iets meer hebben geleerd over hoe propaganda werkt, maar helaas worden ook vandaag de dag leugens (denk ook aan de Irak-massavernietigingswapens-leugen) over Russische barbarij in Oekraïne als waarheid verkondigd.

Waar twee vechten ...

Hoe vaak zat er de laatste jaren iemand in onze talkshows of nieuwsprogramma's die de Russische kant van het verhaal verwoordde? Zat er ooit een Rus in onze serieuze praatprogramma's die kon uitleggen waarom de Russen zo teleurgesteld in ons zijn? Waar blijven onze waarom--vragen? De hoofdvraag is en blijft: vraag het je tenminste af waarom de Russische regering zo boos is geworden.

Deze oorlog is niet in 2022 begonnen. Hij begon in 2014 op het Maidanplein in Kiev. Als ik niet zelf getuige was geweest van alle prominente neoconservatieve Amerikanen die in Oekraïne af- en aan-vlogen dan had ik waarschijnlijk nooit geloofd dat er een regime change in Kiev was uitgevoerd. Dat woord hoorde bij Irak of Libië, maar niet bij Oekraïne. Maar hoe meer ik met eigen ogen heb gezien en heb meegemaakt, hoe meer ik de laatste jaren studie heb gemaakt van deze Amerikaanse machtsoorlog, die helaas over de ruggen van de Oekraïners wordt uitgespeeld. De oorlog begon als een strijd tussen Oekraïners en Russen, maar het is een strijd tussen Rusland en Amerika. De basis voor deze oorlog begon dertig jaar geleden (het einde van het communisme), waar Amerika de winnaar van de Koude oorlog was. In plaats van met Rusland een band op te bouwen bleek dat er in de opeenvolgende Amerikaanse regeringen geen plaats was voor de Russische Federatie. De Westerse arrogantie nam toe. De NAVO breidde uit tegen de belofte in, de Kleurenrevoluties werden gefinancierd door Westerse NGO's en de media en politiek werden aangestuurd om anti-Rusland-verhalen telkens te benadrukken.

'Russians out, Americans in and Germans down'

De 'hogere' politiek achter dit alles is de machtsstrijd tussen de Verenigde Staten en de NAVO enerzijds en Rusland anderzijds, waarbij wij, gewone burgers, geen informatie kregen over de Wolfovitsj-doctrine of om in NAVO termen te spreken *Full Spectrum Dominance*. Ooit omschreef de NAVO-secretaris-generaal Hastings Lionel Ismay het doel van de NAVO als volgt: *To keep the Russians out, the Americans in and the Germans down.*

Het komt er in het kort op neer dat de Amerikanen niet willen dat Europa een normale verhouding met Rusland zou kunnen opbouwen. Daardoor zou Europa met Rusland een sterke macht op het Euraziatische continent kunnen worden. Ieder initiatief waarbij de EU goede banden met Rusland zou kunnen ontwikkelen, zou op den duur gecancelled worden door de VS (denk aan de gasexplosies in de pijpleiding van *North Stream*). Europa moest onder de paraplu van Amerika blijven. Deze hele geopolitieke strijd gaat er over wie die macht heeft over het Euraziatische continent.

'Van Vladivostok tot Lissabon' was de laatste 20 jaar een trendy zin bij de Russische middenklasse. Russen wilden bij Europa horen! Rusland heeft de grondstoffen en Europa de handelsgeest en democratie. Daarbij delen we duizend jaar geschiedenis met elkaar op economisch, cultureel en christelijk gebied. Oekraïne had op dit Euraziatische continent een prachtige neutrale brugfunctie kunnen hebben, gelegen tussen Europa en Rusland. De VS tolereerde dit niet. Het doel is 'to weaken Russia' zei de Amerikaanse minister van Defensie Austin opnieuw in april 2022, een geopolitieke machtsstrategie die al dertig jaar aan de gang is. De meeste Russen bleven naïef geloven dat de toekomst in Europa lag. Dat er geen plek voor hen was werd langzaam duidelijk.

Geopolitiek schaakbord

Daarmee wil ik de onafhankelijkheidsstrijd van Oekraïne niet ondergraven. Hun instabiele land is pas 32 jaar jong en werd in die jaren getergd door wanbeleid, zwakke presidenten, corrupte oligarchen en getrek aan beide kanten tussen Europa en Rusland. Oekraïners demonstreerden terecht op het Maidanplein in 2014 voor een corruptievrij land, voor vrijheid en democratie en de Europese waarden. Onbegrijpelijk blijft het toch dat het Westen Oekraïne dwong om een keuze te maken tussen Rusland en het Westen. Ik weet ook dat een groot deel van de aanwezige jongeren en intellectuelen moedeloos was van het wanbeleid van hun leiders en hun oligarchen. Zij waren ook naïef en geloofden de Hans van Baalens, de Joe Bidens, de Clintons, de McCains, de Nulands, de Soros-aanhangers en vele anderen die hen de mooiste beloften deden. De CIA en NAVO-kopstukken hadden een dubbele agenda die de Oekraïners vandaag de dag pas gaan ontdekken. Zij, en hun jonge onervaren president Zelensky, waren en zijn een pion op het grote geopolitieke schaakbord. Helaas zullen zij de wrange gevolgen hiervan pas de komende jaren gaan ondervinden.

Nieuwe wereldorde

We zitten midden in het ontstaan van een nieuwe wereldorde. Amerika en Europa doen wel alsof de hele wereld tegen Rusland is maar dat is onze propaganda. Circa 80% van de andere landen, waaronder China, India, de ASEAN-landen en de Shanghai Cooperation, bundelen de krachten en willen niet meer gekoeioneerd worden door de unilaterale macht Amerika. Zij willen een nieuwe wereldorde waarin China, India en Rusland een belangrijke rol spelen in de multilaterale wereldorde. Zij hebben elkaar ook gevonden in hun afkeer van het oprukken van

de neoliberale waarden en alle excessen die hiermee gepaard gaan. En ten slotte voeren ze een gemeenschappelijke strijd tegen de almachtige dollar, waarvoor een nieuw geldsysteem in de plaats zal komen.

Europa is Rusland kwijtgeraakt. Een duizendjarige band is kapot. Rusland keert zich naar het Oosten. Dat het Westen (Amerika en Europa) ook zeer veel boter op het hoofd heeft, zal pas de komende jaren tot ons doordringen.

Fotograaf: Sofia Rotaru op Unsplash

Over wereldvrede en desinformatie

Op 29 november 2022, tijdens de online *Uniting for Peace*-conferentie "Wereldvrede in gevaar - ontmaskering van valse narratieven" was Bernie Holland een van de sprekers.

Bernie Holland, is vredesactivist, jazzmusicus en beoefenaar van het Mahayana-boeddhisme van de Nichiren School.

Vijay Mehta, voorzitter van Uniting for Peace, gaf de inleiding tot de conferentie:

Waarom is de wereldvrede in gevaar? We leven in een tijdperk van desinformatie, retoriek en propaganda. De hersenspoeling is zo grondig dat westerse samenlevingen geprogrammeerd zijn om een pak leugens te slikken. Als we propaganda niet herkennen, accepteren we die als normaal en geloven we erin. Zo onderdanig zijn we geworden.

Poetins invasie van Oekraïne en annexatie van de Krim is onvergeeflijk en een criminele daad. Het is een misdaad om een soeverein land binnen te vallen. Op dezelfde manier hebben de Verenigde Staten bommen gegooid in Afghanistan, Irak, Libië, Jemen en vechten ze nu een VS / NAVO-proxy-oorlog uit met Rusland in Oekraïne. De misdaden van de VS en Rusland zijn systematisch, constant en wreed. Maar weinig mensen praten erover omdat de westerse media worden gedomineerd door de VS, aangezien de belangrijkste mediabedrijven in Noord-Amerika zijn gevestigd. Het internet en de sociale media - Google, Twitter, Facebook - zijn meestal in Amerikaanse handen en worden gecontroleerd.

Hier volgt de tekst van de bijdrage van Bernie Holland:

Dank je, Vijay, dat je me de kans geeft om op deze conferentie te spreken.

Ik zou willen beginnen met een deel van je inleidend commentaar voor deze conferentie te citeren. Ik citeer:

Waarom is de wereldvrede in gevaar? We leven in een tijdperk van desinformatie, retoriek en propaganda. De hersenspoeling is zo grondig dat westerse samenlevingen

geprogrammeerd zijn om een pak leugens te slikken. Als we propaganda niet herkennen, accepteren we die als normaal en geloven we erin. Zo onderdanig zijn we geworden. De inval van Poetin in Oekraïne en de annexatie van de Krim is onvergeeflijk en een misdaad. Het is een misdaad om een soeverein land binnen te vallen. (unquote)

Ik kan deze veroordeling van Poetin en Rusland niet onbesproken laten. Natuurlijk is het niet aan mij om te beslissen welke standpunten anderen moeten innemen, maar, om je woorden hier te lenen - we leven in een tijdperk van desinformatie, retoriek en propaganda - dit geldt zowel voor de verhalen die binnen de "vredesbeweging" in stand worden gehouden, als voor de door de staat beheerste media waartegen we zeggen ons te verzetten.

Woorden hebben macht. De keuze van de woorden is belangrijk voor de verhalen die we gebruiken om anderen te beïnvloeden.

Een goed voorbeeld van het bepalen van het verhaal door middel van de kracht van woorden is het conflict tussen Rusland en Oekraïne. De nieuwsmedia die het driemanschap van Washington, de Londense City en Brussel dienen, reproduceren stelselmatig de officiële perceptie van het conflict als een "invasie" door Rusland en een "oorlog", terwijl anderen, in overeenstemming met de Russische Federatie en haar politieke bondgenoten in Eurazië, Afrika en het Zuiden van de wereld, er de voorkeur aan geven het te accepteren in termen van een "speciale militaire operatie". Dit zijn duidelijk twee parallelle werelden van hetzelfde strijdtoneel, die elk - gewild of ongewild - op eigen wijze het verhaal afschilderen aan een publiek dat grotendeels onwetend is over **de historische context** die ten grondslag ligt aan dit tragische en volstrekt onnodige conflict. Deze context wordt wél bekwaam verschaft door commentatoren als John Mearsheimer en Richard Sakwa. Beide commentatoren zijn veroordeeld als verkondigers van de valse narratieven waar we het hier over hebben met betrekking tot de acties die Rusland heeft ondernomen na decennia van provocatie door het Westen.

Het binaire beeld van 'wij' en 'zij' is al lange tijd doorgedrongen in de berichtgeving over conflicten en oorlog. Zoals in de meeste van dit soort gevallen gaan alternatieve perspectieven verloren in dergelijke door ambtenaren gestuurde verhalen. Dit leidt tot slechts gedeeltelijke kennis en daardoor gebrekkig begrip van de betrokken factoren.

Ik zal een voorbeeld geven. Het *Bureau of Global Public Affairs*, een denktank van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken, heeft een website gepubliceerd met de link: *stories, state.gov*, waarop een reeks zeer emotionele beelden wordt gepresenteerd die in Oekraïne zijn gemaakt sinds 24 februari, toen het Russische leger de

Donbass-oblasten Luhansk en Donetsk binnentrok. (een oblast is een soort provincie – red.) Wat hier uit het verhaal wordt weggelaten, is het feit dat deze regio's, die stemden voor aansluiting bij de Russische Federatie, sinds de door de VS geësceneerde staatsgreep van 2014 door het Oekraïense leger zijn beschoten en gebombardeerd. Deze gebeurtenis, en de geschiedenis die eraan voorafging, is levendig en accuraat in beeld gebracht in de veelgeprezen documentaire van Oliver Stone en Igor Lopotanok *Ukraine on Fire*, die onder het mom van desinformatie is verbannen uit de reguliere kanalen. De documentaire kan echter nog steeds worden bekeken op de onafhankelijke media.

Dit *Bureau of Global Public Affairs*, gelieerd aan de *Atlantic Council* - een denktank van de NAVO, richt zich volledig op het zwartmaken van de Russische Federatie en het zwartmaken van president Poetin. Het zet de Russische verklaringen als "Moskou had geen plannen voor een bezetting van Oekraïens grondgebied", "Het enige doel is de demilitarisering en denazificatie van het land", "De nadruk ligt op het aanvallen van militaire infrastructuur" en "De burgerbevolking is niet het doelwit" weg als leugens.

Deze Amerikaanse denktank ondersteunt de bewering dat "... de invasie van Poetin in Oekraïne en de annexatie van de Krim onvergeeflijk en crimineel is. Het is een misdaad om een soeverein land binnen te vallen."

Dit is echter een imperialistisch verhaal en gaat voorbij aan de bepalingen van artikel 51 van het VN-Handvest, dat militaire operaties toestaat die worden uitgevoerd uit zelfverdediging, namelijk die van de Russisch sprekende Oekraïners van de Donbass, waarvan er meer dan 12.000 zijn afgeslacht door de ultranationale militanten die zijn ingebed in het Oekraïense leger. Documentair bewijs hiervan is te vinden in de film over het bloedbad in Odessa van maart 2014, die, eveneens, is verboden door de censuur van de door het bedrijfsleven beheerste westerse media. Ik wil hier benadrukken dat het neofascistische aspect systematisch uit het officiële verhaal is gewist. Erger nog, het is genormaliseerd, zoals blijkt uit de ontvangst eind september op een staatsreceptie in Washington van een delegatie van het Azov-Bataljon.

Met betrekking tot dit onderwerp van "desinformatie" heeft het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken onlangs een officiële website van de Oekraïense regering gefinancierd voor het tegengaan van desinformatie, waarop een groot aantal personen staat vermeld die zijn aangemerkt als "informatieterroristen", alleen maar omdat zij alternatieve perspectieven laten zien met betrekking tot de oorlog in Oekraïne. Verschillende van deze personen zijn vermoord, waaronder Darya Dugina, de dochter van een prominente Russische nationalist, die in augustus van dit jaar in Moskou bij een autobomexplosie om het leven kwam. Het is niet verwonderlijk dat Oekraïne elke betrokkenheid bij de aanslag ontkende.

Anderen op deze Oekraïense "dodenlijst" zijn prominente vredesactivisten als Scott Ritter, Chris Hedges, Ray McGovern, Roger Waters en Helga Zepp-Larouche, voorzit-

ter van het Schiller-Instituut. Het Schiller-Instituut is een in Duitsland gevestigde denktank die zich inzet voor de oprichting van een Euraziatische veiligheidsarchitectuur waarbij de BRICS-alliantie (Brazilië, Rusland, India, China en Zuid-Afrika), ASEAN (de Associatie van Oost-Aziatische landen), SCO (de Shanghai-Samenwerkingsorganisatie) en CELAC (de Gemeenschap van Latijns-Amerikaanse landen) betrokken zijn. De wereldwijde NAVO, zoals ze nu heet, werkt aan de ondermijning en vernietiging van dit Euraziatisch bondgenootschap onder het voorwendsel van de handhaving van een *rules based order*. Dit is compleet bedrog, want de wereldmeerderheid, namelijk die binnen de zich steeds verder uitbreidende Euraziatische alliantie, verwerpt deze "regels" die de VS, de NAVO en de Europese G7-groep willekeurig aan anderen opleggen, maar zelf niet naleven. Zij presenteren deze canard van westerse democratie versus Chinees-Russische autocratie binnen hun zogenaamde "op regels gebaseerde internationale orde", op een moment dat een "op wetten gebaseerde internationale orde" wordt ontwikkeld door degenen die betrokken zijn bij de "Economische Zijderoute". Ondertussen wordt iedereen die weigert zich aan te sluiten bij het Westen in de economische oorlog die tegen zowel Rusland als China wordt gevoerd, onderworpen aan de gebruikelijke behandeling – sancties, sancties en nog meer sancties. En dan is er natuurlijk nog de kwestie van de sabotage van de *Nordstream*-gaspijpleidingen in de Oostzee, waarvan Rusland voorspelbaar de schuld kreeg.

Ik wil nu terugkomen op de bewering in de inleiding van deze conferentie dat "de inval van Poetin in Oekraïne en de annexatie van de Krim onvergeeflijk en crimineel zijn. Het is een misdaad om een soeverein land binnen te vallen." Er zijn velen binnen deze zogenaamde 'anti-imperiale' beweging die deze mening onderschrijven, waaronder Chris Hedges, Noam Chomsky en Jeremy Corbyn.

Maar hoewel ik niet kan beweren dat ik de beroemdheid van zulke figuren deel, zijn er velen die mijn mening delen dat het brandmerken van Poetin als een kwaadaardige dictator die terecht moet staan voor oorlogsmisdaden, volledig misplaatst is als je naar de geschiedenis van dit alles kijkt. Ik heb geprobeerd dit punt te beargumenteren op eerdere conferenties die door *Uniting for Peace* zijn georganiseerd.

De uitspraak "Het is een misdaad om een soeverein land binnen te vallen" kan niet onweersproken blijven als men bedenkt dat de soevereiniteit van Oekraïne werd opgegeven na de staatsgreep van 2014 toen het land geleidelijk veranderde in **een de facto kolonie** van de VS en de NAVO.

Vanaf 1991, toen Oekraïne na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie zogenaamd onafhankelijk werd, werden de meest winstgevende industriële bedrijven opgekocht door Europese en Amerikaanse investeerders, die het land leeg lieten bloeden en het achterlieten als een lege huls van corruptie en economische achteruitgang. Onmiddellijk na de staatsgreep in 2014, werd samen met het uitbreken

van de burgeroorlog tegen de Donbass de rest in verschillende sectoren opgedeeld tijdens een orgie van privatisering. En natuurlijk was er de *bail-out* van de banken door het IMF en het schandaal dat daarmee gepaard ging. Oekraïne bleef hierdoor met een economische en industriële *basket case*. (= "een land dat in ernstige financiële of economische moeilijkheden verkeert, en zijn schulden niet kan betalen"- red.)

In feite had Poetin enkele jaren eerder aangeboden om de economie te reanimeren met genereuze leningen, maar het Westen had andere ideeën en wilde Oekraïne in een bondgenootschap met de Europese Unie dwingen. Dit is in detail gedocumenteerd door Richard Sakwa in zijn boek *Frontline Ukraine*, waarin hij Poetin citeert uit een toespraak tot de Russische Veiligheidsraad in 2014:

"Vandaag horen we over ultimatus en sancties. Het begrip van staatssoevereiniteit wordt weggespoeld. Ongewenste regimes, landen die een onafhankelijkheidsbeleid voeren of die eenvoudigweg iemands belangen in de weg staan, worden gedestabiliseerd. De instrumenten die hiervoor worden gebruikt zijn de zogenaamde kleurenrevoluties, of simpel gezegd - overnames die van buitenaf worden geïnitieerd en gefinancierd."

Verder moet men met betrekking tot deze beweringen van "Russische agressie" opnieuw kijken naar de gebeurtenissen van de *Maidan Coup* van 2014, en Sakwa's observatie van Poetins visie op Oekraïne, waar mensen aan de macht kwamen door het gebruik van gewapend geweld en met ongrondwettelijke middelen. Opnieuw citeert hij uit de toespraak van Poetin:

"om de een of andere vreemde reden kwam de macht weer in handen van degenen die deze overname financierden of uitvoerden. Ondertussen proberen zij, zonder enige poging tot onderhandelen, met geweld dat deel van de bevolking te onderdrukken dat het niet eens is met een dergelijke wending. Tegelijkertijd stellen zij Rusland voor een ultimatum - of jullie laten ons het deel van de bevolking vernietigen dat etnisch, cultureel en historisch dicht bij Rusland staat, of wij voeren sancties tegen jullie in. Dit is een vreemde logica, en absoluut onaanvaardbaar natuurlijk."

En natuurlijk is al deze geschiedenis weggepoetst uit het verslag van de westerse media. Het is niet zozeer desinformatie, maar meer het geval dat de informatie is weggelaten. En wanneer men probeert deze onjuiste weergave te corrigeren, worden de gebruikelijke methoden van censuur toegepast, samen met het aanhouden van de volledig valse beweringen dat Rusland de soevereiniteit van anderen heeft geschonden, terwijl precies het tegenovergestelde waar is. En zo wordt zwart wit, wordt omhoog omlaag en wordt de verwarrende werkelijkheid van het hegemoniale wereldbeeld "de waarheid".

In dit verband wil ik uw aandacht vestigen op een passage uit het boek *The Trial of Julian Assange* van VN-rapporteur inzake foltering, Nils Melzer. Hij schrijft:

"De publieke mishandeling van Assange is niet bedoeld om een bekentenis af te dwingen of hem op een andere manier tot medewerking te dwingen, maar dient in de eerste plaats om andere uitgevers, journalisten en klokkenluiders die in de verleiding zouden kunnen komen zijn voorbeeld te volgen, te intimideren en af te schrikken. Bij gebrek aan enig bewijs voor een vervolgbaar misdrijf is de vervolging van Assange ook bedoeld om hem willekeurig te straffen door middel van intimidatie, isolatie, vernedering en eindeloze procedures, omdat hij de vuile geheimen van de machtigen openbaar heeft gemaakt. Het publiekelijk pesten van weerloze individuen is een van de meest primitieve vormen van sociale communicatie. Diep geworteld in het menselijk onderbewustzijn sinds het begin van de geschiedenis, is het een demonstratie van macht die geen uitleg behoeft en over het algemeen instinctieve gedragspatronen van zelfbescherming, conformiteit en medeplichtigheid in gang zet. Van de volksveroordeeling van Jezus van Bethlehem tot de Europese heksenprocessen van de zeventiende eeuw en de politieke showprocessen van alle dictaturen en schijndemocratieën in de menselijke geschiedenis, is het door de staat gesanctioneerd pesten een van de meest effectieve methoden geweest om de publieke opinie te beïnvloeden en onwettelijke dissidenten het zwijgen op te leggen."

Mijns inziens komt de opmerking van Melzer hier overeen met de manier waarop het Westen het land Rusland behandelt. Met de obsessie voor de "indamming" van Rusland zijn onophoudelijke stappen gezet in de richting van intimidatie, isolatie, vernedering en sancties, gevolgd door uiteindelijk de provocatie van Poetins inval in Oekraïne.

En de Europese Unie gaat door op de weg naar economische zelfmoord, terwijl haar media doorgaan met hun pogingen om de publieke opinie te beïnvloeden en onwettelijke dissidenten het zwijgen op te leggen. We mogen hier niet medeplichtig aan worden door in de misleidingen te trappen die onze media verspreiden over wat nu een rechtstreeks conflict tussen Rusland en de NAVO aan het worden is. En met betrekking tot deze ontwikkeling is het volstrekt frauduleus om te beweren dat Poetin iedereen en iedereen met kernwapens heeft bedreigd. Het was immers Biden die de angst voor Armageddon aanwakkerde, en het was de ongelukkige en inhoudsloze Liz Truss die er prat op ging dat zij best bereid zou zijn om op de knop te drukken. Telkens weer wordt Rusland afgeschilderd als de agressor, terwijl de voortdurende provocatie en escalatie door het Westen wordt genegeerd.

De westerse media proberen de NAVO af te schilderen als een "defensieve alliantie", terwijl de NAVO, als de acties van de afgelopen 30 jaar onder de loep worden genomen en in het licht van de artikelen 9 en 10 van het Statuut van Neurenberg van augustus 1945, een criminele organisatie is. De "internationale gemeenschap" waarover de NAVO spreekt, is slechts een coalitie rond het driemanschap van Washington, Londen en Brussel. De wereldmeerderheid heeft genoeg van haar "op regels gebaseerde orde".

In 1961 introduceerde president Eisenhower in zijn afscheidstoespraak een nieuwe uitdrukking: "Het militair-industrieel complex". Hij waarschuwde dat het ongecontroleerd blijven ervan in de toekomst tot ernstige problemen zou kunnen leiden. Zijn waarschuwing is in de wind geslagen, en nu, na zo'n zestig jaar, heeft het zich ontwikkeld tot het *Military Industrial Congressional Intelligence Media Academic Think Tank Complex*, dat bekend staat onder de afkorting MICIMATT, een term bedacht door ex-CIA-analist en nu vredesactivist Ray McGovern.

De verhalen over geopolitieke kwesties worden geformuleerd in de verschillende "denktanks" en vervolgens doorgegeven aan de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. En van daaruit worden ze doorgegeven aan de gedrukte media en prime time tv-zenders om hun publiek in een door propaganda veroorzaakte coma te houden. Door een slecht geïnformeerd en goedgegelovig publiek in stand te houden, kunnen de heersende facties van een corrupt establishment vrijwel alles zeggen wat ze willen en ongestraft alles doen wat ze willen. Het Congres wordt gegijzeld door de wapenindustrie en de Federal Reserve wordt voor miljarden dollars geplunderd ter ondersteuning van het corrupte regime van Zelensky. Ook het Verenigd Koninkrijk is medeplichtig aan al dit onheil en bereidt zijn burgers erop voor dat er grote offers moeten worden gebracht om Poetin omver te werpen en Rusland te vernietigen.

Wat doen we aan dit alles? We kunnen ons niet blijven laten voorliegen door bijvoorbeeld de BBC, waar verslaggevers als John Simpson, Clive Myrie, Laura Kuensberg en anderen ons een verhaal voorschotelen om ons ervan te overtuigen dat Oekraïne deze oorlog wint, terwijl betrouwbare waarnemers als Jeffrey Sachs, Alexander Mercouris, Doug McGregor, Scott Ritter en Ray McGovern een veel breder perspectief bieden, waarin de geschiedenis van deze kwestie breder en dieper wordt uitgediept en wordt gewezen op de enige oplossing, namelijk een wapenstilstand, gevolgd door behoorlijke onderhandelingen over het Minsk-akkoord en de uitvoering daarvan.

Ik sluit af met de opmerking dat alleen door te zoeken naar onafhankelijke informatiebronnen, die voor het grootste deel alleen toegankelijk zijn via alternatieve kanalen, zoals *Rumble* of via online interviews en discussies zoals *Grayzone* en *Crosstalk*, dit tapijt van leugens en bedrog geleidelijk kan worden ontrafeld en zo kan worden ontdekt wat er werkelijk aan de hand is en wat de machthebbers niet willen dat we zien of horen. In de tussentijd blijft Julian Assange opgesloten door toedoen van Zijne Majesteit en zijn trawanten. Nu, voordat ik hier stop, zou iemand mij precies kunnen vertellen wat onvergeeflijk is en wie nu werkelijk als misdadigers moeten worden gebrandmerkt? Dank u.

Kritisch denken

Uit het voorbericht van het geschiedenisboek voor HAVO/VWO, "Op zoek naar de vrede, de geschiedenis na 1945", H. van Galen Last, Wolters-Noordhoff, 1972.

"Kenniss van feiten in de geschiedenis is belangrijk, maar nog belangrijker is het begrijpen waarom ze tot feiten zijn geworden. De rechtvaardigheid die is nagestreefd, is dan ook die van het weergeven van de elkaar bestrijdende standpunten zonder één ervan tekort te doen. Om kranten en televisieprogramma's kritisch te kunnen volgen is niet alleen een minimum aan kennis van de feiten uit het recente verleden noodzakelijk, *het is ook van belang te hebben geleerd dat een standpunt niet wordt aanvaard alvorens de tegenovergestelde mening is gehoord*. Het is mijn overtuiging, dat niets de vrede zozeer bedreigt als de fantastische aanwakkering van vooroordelen, rancunes, jaloezieën en zelfgenoegzaamheden. Hierdoor onderscheidt onze moderne wereld zich evenzeer van het verleden als door het lanceren van aardsatellieten en het gebruik van computers."

Vredesonderhandelingen of oorlog?

Marjolijn Snippe is internationaal secretaris van de WFBN en lid van het redactieteam van Eén Wereld.

Ik ben me aan het verbazen over de verschillen van inzicht over het escalerende conflict in Ukraine. Terwijl Mark Rutte begin januari 2023 via Twitter liet weten dat hij Zelensky verzekerd heeft alles te zullen doen om "de oorlog te winnen", riep o.a. Nout Wellink vanuit de Golfgroep* kort daarvoor, in december 2022, op tot onderhandelingen. Het laatste lijkt mij verstandiger.

Met de continue toevoer van wapens vallen er meer en meer onschuldige slachtoffers. En een nucleaire oorlog kan niet gewonnen worden. Zelfs de *Rand Corporation*, een conservatieve Amerikaanse denktank, publiceerde in januari 2023 een rapport waarin gewezen wordt op het risico van escalatie tot een nucleaire oorlog.

De oproep van de Golfgroep is erop gericht om verdere escalatie te voorkomen, in het belang van alle betrokkenen. De Nederlandse regering wordt dringend opgeroepen om haar grondwettelijke plicht tot het bevorderen van de internationale rechtsorde serieus te nemen.

..artikel 90 van de Nederlandse Grondwet luidt "De regering bevordert de ontwikkeling van de internationale rechtsorde". Dat betekent in vragen van oorlog en vrede dat de Nederlandse regering zich conform het Handvest van de VN sterk zou moeten maken voor onderhandelingen en bemiddeling als weg tot beëindiging van oorlog.

Je zou je kunnen afvragen waar het duur getrainde diplomatieke corps voor dient.

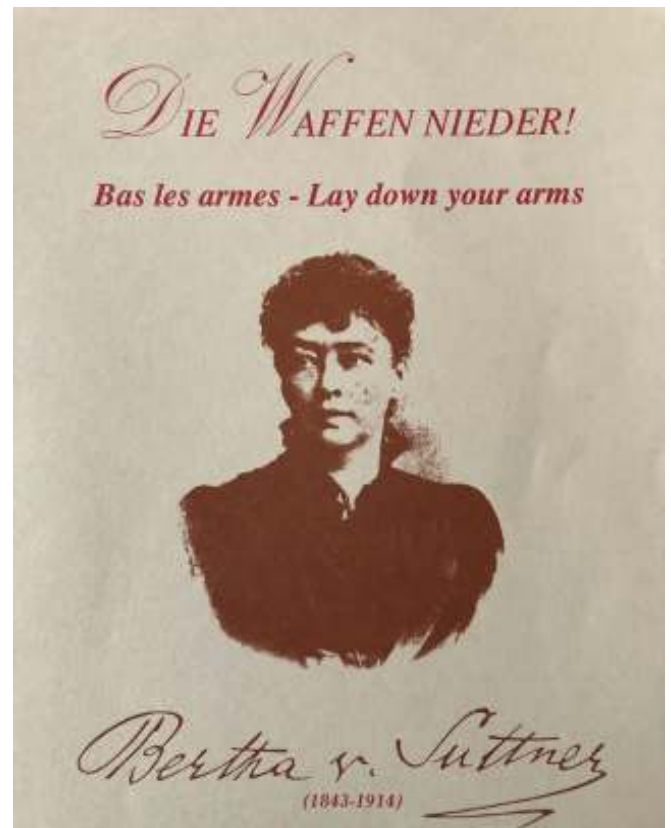
Vrede taboe?

Kennelijk ligt er een taboe op het oproepen tot vredesonderhandelingen. Voorstanders worden al snel weggezet als Poetin-fan of als extreemrechts. Ook dit verbaast mij. Als je voor vrede bent zou je dan slechts in een van die twee categorieën vallen?

Het onderscheid tussen rechts en links lijkt te vervagen. Het lijkt er nu meer om te gaan om vóór vrede (links of rechts?) of vóór oorlog (links of rechts?) te zijn. Zo hebben zich onlangs de stemmen van extreemrechts gevoegd bij de linkse vredesbeweging in Duitsland. Welbespraakte aanvoerder van die linkse, pacifistische vredesbeweging is Sahra Wagenknecht. Zij is tevens namens de partij *Die Linke* sinds 2009 lid van de Bondsdag. Wagenknecht is van mening dat het Westen Poetin heeft geprovoceerd met agressieve stappen door de NAVO. Zij is tegen sancties voor Rusland en beschuldigde de Duitse overheid in september van een "economische oorlog tegen onze belangrijkste energieleverancier".

Ondanks het ogenschijnlijke taboe op het oproepen tot vredesonderhandelingen, zijn er inmiddels legio groepen en individuen die zich openlijk uitspreken om tot onderhandelingen te komen.

Zelfs vanuit het Amerikaanse congres zijn dergelijke oproepen gedaan.

Oproepen tot vrede

Hieronder volgt een beknopte weergave van enkele van de vele oproepen tot vredesonderhandelingen, zowel door NGO's, als door regeringen, de Paus en individuen.

In augustus vorig jaar deed de **president van Mexico**, Andres Manuel Lopez Obrador, het voorstel om een mondiale vredescommissie voor dialoog en vrede in het leven te roepen. In deze mondiale vredescommissie zouden Paus Franciscus, de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Antonio Guterres, en de premier van India, Narendra Modi, moeten plaatsnemen. Belangrijkste doel is het stoppen van wereldwijde oorlogen, te beginnen met een wereldwijde wapenstilstand van vijf jaar.

Ook heeft de Mexicaanse president China, Rusland en de VS uitgenodigd om vrede te zoeken waarbij hij de hoop uitsprak dat de drie landen naar het voorstel zullen luisteren en overeenkomstig handelen.

Volgens Obrador zou het voorstel van een wapenstilstand ook kunnen leiden tot overeenstemming in andere conflictsituaties zoals Taiwan en Israël en Palestina, in de plaats van het provoceren van meer confrontaties.

Opvallend genoeg heeft de reguliere media nauwelijks of geen aandacht geschonken aan dit positieve initiatief van de Mexicaanse president. Maar naar aanleiding van zijn voorstel, en mede geïnspireerd door professor **Jeffrey Sachs** van Columbia University die vredesorganisaties voorstelde om tot een VN-resolutie te komen waarin wordt opgeroepen tot vredesonderhandelingen, schreef de Nederlandse NGO **PeaceSOS** een brief aan de Mexicaanse president met steun voor het voorstel en de suggestie om een resolutie in te dienen bij de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Deze brief werd in Nederland door bijna honderd individuen en NGO's mede-ondertekend.

Andere bekende personen die oproepen tot vredesonderhandelingen zijn **Phyllis Bennis, Alfred de Zayas, Noam Chomsky** en **Richard Falk**.

Precies een jaar na de Russische inval in Oekraïne, op 24 februari 2023, presenteerde **China** een vredesplan https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/zxxx_662805/202302/t20230224_11030713.html

En al diverse malen heeft de **Paus** oproepen gedaan om tot vredesonderhandelingen te komen, meest recentelijk op 22 februari 2023. De Paus biedt zijn hulp aan bij de pogingen om tot vrede te komen. Hij is bereid om zowel Rusland als Oekraïne te bezoeken.

Het **International Peace Bureau** (misschien wel de oudste vredesorganisatie; opgericht in 1891-1892) organiseert in juni 2023 in Wenen een internationale top over vrede in Oekraïne. Het doel van deze vredestop is het verspreiden van een Urgente Mondiale Oproep, genaamd de *Vienna Declaration for Peace*, die politieke leiders oproept om een wapenstilstand en onderhandelingen in Oekraïne te ondersteunen.

Binnen de *World Federalist Movement* zijn er onder meer de prominente leden **Guido Montani** en **Chris Hamer** die naar vredesoplossingen zoeken.

Guido pleit daarbij onder meer voor een neutraal Oekraïne.

Chris – evenals o.a. Alfred de Zayas – doet de suggestie om de mogelijkheid te onderzoeken van een internationaal referendum in de betwiste gebieden, onder supervisie van de Verenigde Naties. Aangezien een meerderheid van de burgers in de Krim en de Donbas een etnische band en religieuze affiniteit met Rusland hebben is het waarschijnlijk dat ze zich bij Rusland willen aansluiten. Een dergelijke uitkomst zou nog meer slachtoffers en verwoesting kunnen vermijden. Bovendien zou het een krachtige versterking zijn van het principe van democratie, waar het westen zo vurig voor vecht.

Van hegemonie naar harmonie

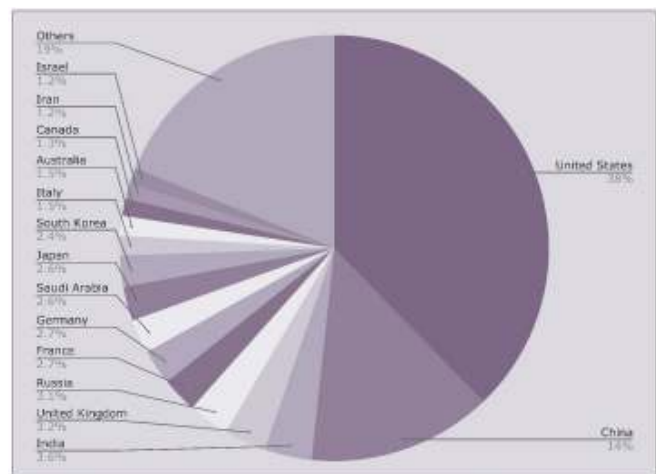
Een belangrijke vraag die we ons kunnen stellen bij de huidige Rusland-Oekraïne-confrontatie en de grote rol van de VS daarbij (om nog maar niet te spreken over de sabotage van de *Nordstream*-pijpleiding), is de vraag of de VS nog wel de rol van wereldmacht kan spelen. De reali-

teit is dat de wereld – met Rusland en China eveneens als grote mogendheden – steeds meer verandert van een unipolaire wereld naar een multipolaire wereld. West zal Oost moeten accepteren. Yin en Yang.

Het is moeilijk voor de VS om die nieuwe realiteit te accepteren. Onder het mom van "democratische" waarden meent de VS een soort van alleenrecht te hebben op de wereldmacht. Maar de meeste van de *western style democracies* zijn ontstaan uit het koloniale imperialistische systeem, waarin vele volken op ondemocratische wijze onderdrukt werden. En nog steeds worden de voormalige koloniale landen - inmiddels "onafhankelijk" en soeverein - uitgebuit voor hun grondstoffen. De zogenaamde democratische landen die de vrije markt hoog in het vaandel hebben, nemen het niet zo nauw met de mensenrechten in de landen die kostbare grondstoffen herbergen. Het is dus allemaal nogal dubbel; zo democratisch is het westen niet.

Daar komt bij dat onze planeet Aarde het *western style democracy*-model, dat een een overduidelijk vervuiling- en overconsumptiegedrag met zich meebrengt, wereldwijd niet kan dragen. We zouden daar minstens drie planeten Aarde voor nodig hebben.

Het is in het belang van alle betrokkenen dat de nieuwe geopolitieke werkelijkheid wordt aanvaard, zonder dat daar oorlogstaal bij gebedigd wordt, en dat er op een serieuze en respectvolle manier gezamenlijk gezocht wordt naar een rechtvaardige internationale orde in het belang van de mensheid, in harmonie met Moeder Aarde.

Figure 2. The share of world military expenditure of the 15 countries with the highest spending in 2021
Source: SIPRI Military Expenditure Database, Apr. 2022.

(Het aandeel in de wereldwijde militaire uitgaven van de 15 landen met de hoogste uitgaven in 2021)

* <https://golfgroep.blogspot.com/2022/12/oekraïne-oorlog-oproep-tot-onderhandelen.html>

De Golfgroep is een discussiegroep over internationale politiek van journalisten, wetenschappers, politici en activisten die regelmatig bijeenkomt. De groep werd opgericht in 1990, voor het uitbreken van de Golfoorlog.

Wanneer is de eerste Grote Footprint-herdenking, in 2162?

Leren van de slavernijgeschiedenis!

Jan Juffermans is lid van de Raad van Advies van de WFBN

Indrukwekkend was in juli weer de grote slavernijherdenking in Amsterdam. Ik ben onder de indruk van de goede woorden, de mooie beelden, de indringende zang en natuurlijk ook het nu algemeen onderkennen van de vreselijke geschiedenis die onze voorouders honderden jaren hebben veroorzaakt. Met ongekend leed en andere negatieve gevolgen, tot op de dag van vandaag; de DOORWERKING zoals het terecht werd genoemd. Wanneer herdenken we de grote Voetafdrukken van de vele rijken der Aarde?

Pas na 20 jaar

Klaas Knot maakte indruk door bij de herdenking excuus uit te spreken namens de Nederlandse Bank. Langzaam maar zeker ervaren meer mensen diepe schaamte en onmiskenbare afkeuring van ons laakbare verleden. Het zet je telkens weer aan het denken. Dat dit zo kon gebeuren! En pas 20 jaar geleden werd in ons land begonnen hier op een waardige manier bij stil te staan en te herdenken. Het was toen al bijna 140 jaar na de formele afschaffing van de slavernij in Nederland en haar verre koloniën in 1863. En bijna 130 jaar na de echte afschaffing, in 1873. Dat het zo lang moest duren...!

Mondiale Footprints

Er heeft zich sinds ongeveer 50 jaar geleden een nieuwe en enigszins vergelijkbare kwestie ontwikkeld, aanvankelijk nog nauwelijks opgemerkt, en de grote vraag is wanneer we zover zullen zijn dat ook daar een grote herdenking over zal gaan plaats vinden, en of er dan ook excuses zullen komen. Ik bedoel de nu ongekend grote mondiale Voetafdrukken of *Footprints* van de rijke landen, maar ook van alle rijke mensen elders op Aarde. Dit gaat dus uitdrukkelijk ook over ons in Nederland. Dat mensen veel geld hebben levert diverse maatschappelijke problemen op, zoals goed beschreven is door prof. Ingrid Robeyns in haar boekje 'Rijkdom' (1). Eén van die proble-

men is dat men met het vele geld een grote aanslag pleegt op de mondiale hulpbronnen, de biodiversiteit en het klimaat. Maar het is evenzeer een groot sociaal probleem. Want voor de vele armen op Aarde blijft er bitter weinig over. De afstand tussen rijk en arm is extreem groot geworden. Onlangs werd bekend dat ruim de helft van de Nederlanders nu zelfs behoort tot de 10% rijksten van de wereld. Maar ook velen van die andere helft Nederlanders hebben tegenwoordig een Voetafdruk die ver boven een duurzaam en rechtvaardig niveau uitsteekt. Dus zijn we medeschuldig aan de mondiale wantoestand, zoals destijds met de slavernij. De gemiddelde voetafdruk van alle Nederlanders is nu zelfs 5,6 hectare, terwijl het nog beschikbare areaal aan biocapaciteit per wereldbewoner nog slechts 1,6 hectare is! Dat we het zover hebben laten komen...!

Our Common Future

Tot ongeveer 1970 was de Aarde nog niet overbelast ofwel in *overshoot*. Maar er kwam mondiaal een flinke groeispurt aan en diverse milieuproblemen dienden zich aan. De Club van Rome waarschuwde in 1972 voor de grenzen die langzaam maar zeker in zicht zouden komen, door de snelle groei van de wereldbevolking en ook van de consumptie. Het bekende VN-Brundtland-rapport *Our Common Future* legde die moeilijke boodschap in 1987 bij alle regeringen neer, met de dringende oproep aan een duurzame ontwikkeling te gaan werken en de beperkte mondiale hulpbronnen eerlijker te gaan verdelen, ook met het oog op volgende generaties. Uit dat rapport werd algemeen bekend dat slechts een kwart van de wereldbevolking gebruik maakte van ongeveer 80% van de jaarlijks verhandelde grondstoffen. Dus voor driekwart van de wereldbewoners bleef er toen al niet veel meer over. Maar de rijke landen hebben die boodschap niet ter harte genomen en zo volgden er intussen nog ruim drie decennia van voortgaande groei van het grondstoffengebruik en de CO₂-uitstoot, zodat het klimaatprobleem nog groter werd en ook de biodiversiteit dramatisch achteruit is gegaan. Ofwel: de rijken werden nóg rijker en hun voetafdrukken ongekend groot. Een groeiend aantal armen zijn er de dupe van, ook in de rijke landen.

Klimaatontwrichting

Mede door ons koloniaal verleden en de slavenhandel zijn we zo rijk geworden. En ook de huidige handel heeft nog steeds een koloniaal karakter. Ongelijke ruil tussen rijke en arme landen is een belangrijk systeemkenmerk. We betalen nu wel iets voor alle importen, en het wordt nog keurig 'internationale handel' genoemd, inclusief bijvoorbeeld verborgen kinderarbeid en ecologische schade. Handelsbevordering is een grote prioriteit gebleven. Koninklijke en presidentiële handelsdelegaties reizen regelmatig de wereld over. Nog steeds blijken de rijke landen

veruit de grootste graaiers en zijn daardoor bijvoorbeeld veruit de grootste veroorzakers van de klimaatontwrichting. De CO₂-uitstoot is gemiddeld 60% van onze Voetafdruk, en de resterende 40% gaat over landbeslag, ook via *landgrabbing* elders op Aarde. Dat is vooral voor veevoer zoals soja, en producten als palmolie (ook voor biodiesel), avocado's, bananen, koffie en tegenwoordig ook om 'klimaatcompensatiebomen' te planten. Door oog te hebben voor onze grote historische uitstoot van CO₂ is het debat over Climate Justice op de politieke agenda gekomen. Rijke landen hebben dit knelpunt nu min of meer onderkend en willen nu wat extra betalen voor klimaatbeleid in minder rijke landen, mede als welbegrepen eigenbelang. Dat is een hoopvol begin. Maar hoe gaat we verder met de verdeling van de mondiale grond en de grondstoffen?

Footprint Justice

Eerder heb ik al de naam genoemd van Ingrid Robeyns. Zij is als hoogleraar ethiek actief met het project *Fair Limits*. Zij vindt dat grote rijkdom vanwege de forse maatschappelijke problemen aangepakt dient te worden. Over de grote Voetafdrukken van de rijken komen Michael Lynch e.a. tot de conclusie dat het in feite crimineel is wat we daarmee anderen en de natuur aandoen (2). Het Platform Duurzame en Solidaire Economie gaat nog een stapje verder en wil het vraagstuk van de rijkdom en te grote voetafdrukken voorleggen aan het Internationaal Gerechtshof (3). Dat project kreeg de naam *Footprint Justice*, met de stelling: Een eerlijk Aarde-aandeel is een mensenrecht, voor de huidige en volgende generaties. Met een steunverklaring van de hoogleraren Jan Pronk, Hans Opschoor en Nico Schrijver wordt nu geprobeerd dit voorstel op de agenda te krijgen van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Daarna zullen alle landen van de wereld de gelegenheid krijgen zich over genoemde stelling uit te spreken. Daarna volgt een uitspraak van het Internationaal Gerechtshof. Dat heet een *Advisory Opinion*. Het zal helaas nog wel even duren voordat het zover is. In mei 2022 riep Oxfam op de superrijken aan te pakken. Dat zal zeker helpen, een goed begin. Maar dan de vele 'gewone' rijken nog.

Pas in 2162?

De grote vraag is wanneer we de ernst van de geschetste situatie algemeen zullen erkennen. We plegen ernstige misdaden tegen de menselijkheid en de natuur/de schepping. Het is de olifant in de mondiale kamer. En als we het eindelijk erkennen, wat gaan we dan concreet doen? Dat zal weer heel wat voeten in de aarde hebben. Wellicht moeten ook daar weer rechters aan te pas komen, zodat er effectief een mondiale herverdeling en verduurzaming zal gaan plaats vinden. En als we die periode met gepaste maatregelen zijn doorgekomen, dan pas wordt het tijd om ook de jaren van de Grote Footprints te gaan herdenken. Dan zouden we eindelijk mondiaal een rechtvaardige en leefbare wereld kunnen meemaken. Er zullen wellicht ook nog excuses komen. In welk jaar zullen we dan ongeveer zitten? Toch niet pas in 2162, weer 140 jaar later? En wanneer zal Klaas Knot, of een van zijn opvolgers, excuses aanbieden over de rol van de

Nederlandse Bank bij de systematische vergroting van onze mondiale voetafdruk? Hopelijk hebben we wel wat eerder voldoende van de slavernijgeschiedenis geleerd...!

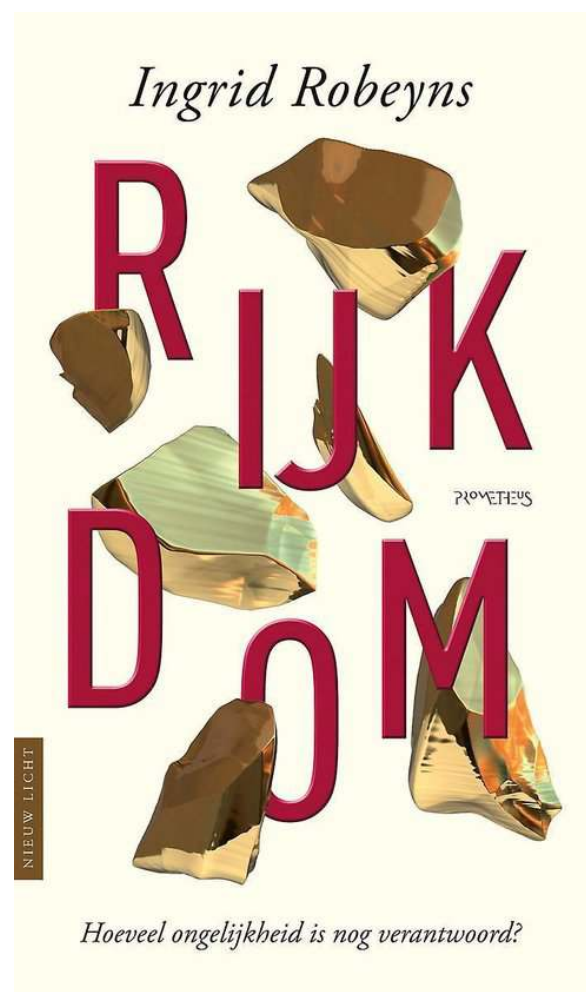
Met dank aan John Huige, Lou Keune en Gerrit Stegehuis voor hun reacties en voorstellen.

1. RIJKDOM door Ingrid Robeyns, hoogleraar ethiek in Utrecht, 98 pag., uitgeverij Prometheus, 2019.

2. Zie het artikel van o.a. Michael J. Lynch "Measuring the Ecological Impact of the Wealthy: Excessive Consumption, Ecological Disorganization, Green Crime, and Justice" in Sage Journals, 15 mei 2019.

3. Zie de site van het Platform Duurzame en Solidaire Economie: www.platformdse.org

Dit artikel verscheen eerder op de site van het Platform Duurzame en Solidaire Economie.

Theorieën vanuit China inzake een wereldregering

(uit: Keishiro Iriye, 'The Principles of International Law in the Light of Confucian Doctrine' Rec. des Cours 1967 I, p. 54-57)

Het oude ideaal van de "Ta Tung" (de grote universaliteit, wanneer heersers worden gekozen op basis van hun wijsheid en kunde) dat Confucius (551 – 479 v. Chr.) voorzag als een harmonieuze sociale orde voor China, inspireerde vele eeuwen later de jonge Hung Hsiu-ch'uan (1814-1864), de leider van de Taipeng opstand, en was de bron voor een opvatting van een wereldregering voor de Ch'ing-hervormer K'ang Yu-wei (1858-1927), de auteur van de Ta T'ung Shu, het Boek van de Wereld. K'ang poneerde zijn theorie van de negen soorten grenzen die de mensheid verdelen, waaronder territoriale grenzen, onderscheid naar ras, geslacht etc. en betoogde dat met de instelling van een wereldregering deze scheidlijnen uiteindelijk zouden worden afgeschaft.

Klassieke idealen van de universaliteit

Confucius onderwees het klassieke ideaal van de Ta T'ung (de grote universaliteit) op de volgende wijze: 'Waar de juiste weg (Ta tao) regeert, is alles in de wereld algemeen eigendom (res publica) ... Dit heet universaliteit.'

De confucianistische leer van Ta T'ung voorzag een ideale maatschappij. Hij veroordeelde het *l'Etat c'est moi* en de machtspolitiek van heersers die de staat als hun persoonlijk eigendom beschouwden. Confucius contrasteerde de bestaande situatie van zijn tijd met een Utopia "waar de wijzen regeren, wonen eerlijke mensen en is misdaad onbekend". Zijn utopie was gebaseerd op zijn opvatting van een gouden tijdperk uit het verleden, maar het omvatte nog niet het idee van een universele samenwerking van naties, dat latere generaties ontwikkelden.

Het Confucianistische ideaal had grote invloed op volgende generaties van Chinese denkers. Ho Hsiu (129-182 na Chr.) van de laatste Han dynastie en leidende figuur van de Kungyang school inzake de interpretatie van de Ch'un Ch'iu, vestigde de 'theorie van drie generaties' van de Ch'un Ch'iu periode. De Ch'un Ch'iu zijn de annalen van de staat Lu (de geboortestaats van Confucius), waaronder vertellingen van zijn relaties met andere staten. Ho Hsiu verdeelde de periode van de Lu dynastie in drie generaties, waarbij hij de voor- en nadelen van elk karakteriseerde, namelijk: de Generatie van Chaos en Verstoringen (vijf regeerperiodes van Duke Yin tot Duke Hsia), van de Bescheiden Vrede (vier regeerperiodes van Duke Wen tot Duke Hsiang), en uiteindelijk van de Perfecte Vrede (drie regeerperiodes van Duke Chao tot Duke Ai). Deze classificatie inspireerde de Ch'ing hervormer Kang Yu-wei tot het ontwikkelen van zijn theorie inzake een wereldregering.

Alvorens wordt overgegaan tot een bespreking van K'angs theorie, een korte opmerking over de theorie van Hung Hsiu-ch'uan inzake universele broederschap en Christelijke broederschap. Deze leider van de Taipeng Opstand

(1851-1864) was in zijn jeugd een student van het Confucianisme en werd geïnspireerd door de doctrine van Ta Tung en de theorie van de drie generaties van de Kungyang-school. Later bekeerde hij zich tot het christendom, en in de Christelijke opvatting van broederschap vond hij ondersteuning voor de Confucianistische theorie van universele broederschap, hetgeen zijn idealen die aan de basis van de Taipeng Opstand lagen, kracht bijzette. Hij heeft een aantal geschriften nagelaten waarin zijn synthese van christendom en Confucianisme gereflecteerd wordt.

K'ang Yu-wei's boek van Eén Wereld

Kang Yu-wei was een man van een nieuwe generatie die leefde gedurende de periode van de overgang van de Ch'ing Dynasty naar de vroege Republiek. Hij werd geïnspireerd door zowel de Chinese klassieken, als door de moderne Westerse werken. Met de totstandkoming van de Volkenbond verkeerde hij in de veronderstelling dat zijn idee van één wereld zich aan het realiseren was. Hij zei: "Nu ben ik getuigde van de realisering van Ta T'ung."

K'ang Yu-wei baseerde zijn theorie op het idee van Confucius van de Ta T'ung (grote universaliteit) en hij ontwikkelde verder het idee van de Eén Wereld Gemeenschap. Zijn boek, de Ta T'ung Shu (Universele Gemeenschap), ook wel genoemd *Het boek van Eén Wereld*, werd voor het eerst in incomplete editie gepubliceerd in 1919. Acht jaar na zijn dood, in 1935, werd een complete editie samengesteld en gepubliceerd door een van zijn leerlingen.

De theorie begint met de constatering van **negen soorten grenzen of verdeeldheden die de mensheid verdeeld houden**. Afschaffingen van deze scheidlijnen is een voorwaarde voor het bereiken van één wereld volgens het Confucianistische patroon van universaliteit. Het gaat om de volgende scheidlijnen:

- 1) de territoriale grenzen tussen staten die de bron van internationale conflicten zijn;
- 2) het onderscheid tussen hoge en lage klassen, hetgeen afgeschaft moet worden om gelijkheid tussen de mensen te bereiken;
- 3) het onderscheid naar ras;
- 4) het onderscheid naar geslacht (K'ang noemde dit het onderscheid naar vorm);
- 5) de ongelijkheid tussen gezins- en familieleden;
- 6) onderscheid tussen de verscheidene beroepen (industrie, arbeid, landbouw, handel etc.);
- 7) grenzen van chaos, met welke term K'ang het bestaan van ongelijkheid, incoherentie en disharmonie van juridische en administratieve systemen op de wereld bedoelt. Deze grenzen komen nauw overeen met de onder 1) genoemde staatsgrenzen.

De achtste en negende scheidlijnen hebben een Boeddhistisch karakter. Bij de **achtste** scheidlijn gaat het om het onderscheid tussen menselijk leven en andere vormen

van leven, en bij de **negende** om het onderscheid tussen armoede en welvaart in zowel materiele als spirituele zin, hetgeen min of meer overeenkomt met het onderscheid tussen hel en paradijs.

Vanuit het oogpunt van een wereldregering zoals voorgesteld door K'ang, zijn de eerste (staatsgrenzen) en de zevende (grenzen van chaos of multiconflicterende juridische ordes en administratieve systemen) de belangrijkste scheidlijnen. Om het doel te bereiken dienen de grenzen tussen staten alsook elke vorm van ongelijkheid te worden afgeschaft.

K'ang volgde de theorie van de drie generaties zoals voorgesteld door Ho Hsiu en de Kungyang-school, maar hij ontwikkelde deze volgens zijn eigen opvatting van een beginstadium van universaliteit, de geleidelijke ontwikkeling daarvan en een eindstadium. In dit eindstadium zijn er geen staten meer. Er is slechts één wereld onder één regering. Er zijn geen grenzen, geen douane-instansies, geen internationale verdragen, geen militaire allianties en geen wapenning. Onder de centrale regering bestaan lokale administratieve regeringen. Ook is er een parlement dat uit twee kamers bestaat en waarvan de eerste kamer tevens fungeert als hoogste rechtsprekende instantie. De wetgeving is gelijk voor de gehele wereld, hetgeen impliceert dat er geen conflicten zijn tussen verschillende rechtstelsels.

Er is maar één land, de Aarde

Er is maar één volk, de mensheid

Er is maar één geloof, de liefde

Dr. F. M. Wibaut (1859-1936)

Recht dat krom is....

Frans M. Vermeulen is bestuurslid van de WFBN en coördinator van de werkgroep Federalisme

Op 25 januari jl. las ik een stukje in de plaatselijke krant over een notaris die wilde aantonen dat erfkwesaties gemakkelijk kunnen leiden tot familieruzies. Hij had een dame op bezoek gehad die haar oudste zoon wilde onterven in haar testament. De gebruikelijke reacties is dan dat daaruit zou blijken dat er ruzie in de familie is. Maar de casus was anders: de verhouding van moeder en oudste zoon liet niets te wensen over. Maar die had het familiebedrijf mogen overnemen voor een prikkie, terwijl haar andere vier kinderen intussen veel minder te besteden hadden dan hij. Ze vond het daarom nodig om de verdeling van haar vermogen eerlijker over haar vijf kinderen te verdelen. Dat legde ze de notaris ook uit, maar die bleef op het standpunt staan dat je één van je vijf kinderen niet zomaar kunt onterven. Hij liet weten dat hij zich als uitvoerder van het erfrecht aan de wet moest houden en die laat weten dat je het erfrecht niet mag gebruiken om aan inkomens- of vermogenspolitiek te doen. Nee, als je ruzie hebt met je zoon, dan mag het wél...! Dan heb je 'een goede reden' (sic!) om je zoon te onterven. Maar dat geldt dan bij wijze van uitzondering, omdat er een 'probleem' is....!

Ik heb in een reactie laten weten dat ik het met de moeder eens ben. Het kan niet zo zijn dat een staat op voorhand bepaalt wat eerlijk is. En dat is precies wat het erfrecht doet: uniformiteit is volgens de staat identiek met recht. Een belangrijk argument in de vraag wat echt recht is, is volgens mij dat het begrip 'recht' in beweging moet kunnen blijven en dat kan alleen als individuele burgers in praktische zaken mogen meebepalen wat recht is en wat krom. De staat mag de rechtsontwikkeling niet afremmen middels een wetgeving die tot stand komt door de invloed van lieden die willen graaien in plaats van delen, ergo door de invloed van politieke partijen.

In de praktijk van met name de Nederlandse wetgeving zien we dan ook dat morele waarden door de politisering van allerlei kwesties worden uitgehold en als 'niet ter zake doende' worden afgedaan. De toeslagenaffaire heeft aangetoond hoe kwalijk dat kan uitpakken. Volgens de Nederlandse regering kun je het recht zelfs toevertrouwen aan een algoritme. Dat zou zelfs het summum van recht zijn, juist omdat de verschillen in casussen dan niet meer meetellen.

Mijn eigen rechtsopvatting zegt mij dat elke casus zijn eigen opvatting van recht genereert. Inzake het erfrecht ben ik van mening dat het moet worden afgeschaft. Normaal zou bij een overlijden het vermogen van de overledene aan de gemeenschap van mensen moeten toevallen. Van daaruit kan dan beter met de verschillen in casussen worden omgegaan. Dat geldt met name als het gaat om familie-eigendommen die een emotionele waarde hebben. Maar geld kan nooit gelden als een emotionele waarde. Het is simpelweg van niemand en moet dus bij je dood terugvloeien in de staatskas, waar het ook ooit vandaan kwam. Het thans gehanteerde erfrecht is dus zo krom als een hoepel. Notarissen zijn slippendragers van dat kromme recht: van onrecht dus. Dat heb ik die notaris laten weten. Ik heb hem ook laten weten dat de staat zelf het probleem is en niet de familie. Hoe komt dat nu? Hoe kan een staat zo onrechtvaardig te werk gaan? Volgens mij komt dat omdat een staat valselijk de soevereiniteit van de individuele burger afpakt. Het kwaad zit dus nog veel dieper dan een centenkwestie. De staat depersonaliseert en zou daarvoor in het strafbankje moeten plaatsnemen. Maar dat gebeurt niet. Het is de staat zelf die ruzies veroorzaakt.

Uiteindelijk kunnen we tot de conclusie komen dat staatssoevereiniteit fictie is: het is verzonnen. Het is een fout die bij de vrede van Westfalen (1648) is gemaakt. Het individualisme en de verkruimeling van de wereldsamenleving waar we nu middenin zitten is toen begonnen en ontving toen al een juridische basis: die van een gewapende vrede. Die vrede ging ervan uit dat er altijd oorlog is tussen mensen en dat vechtersbazen zich op hun eigen erf moeten terugtrekken: een geloof in apartheid. Dat deed vroeger ook een slechte onderwijzer die een ruzie tussen twee kinderen op het schoolplein 'oploste' door ze allebei naar verschillende kanten te sturen.

Er zijn maar twee soevereiniteiten op de Aarde: die van de individuele wereldburger en die van de mensheid als geheel. Beide hebben de mensenrechten als fundament. Het motto moet zijn: één voor allen, allen voor één. Dat maakt mensen tot wereldburger. De wereldburger heeft zijn soevereiniteit op basis van het subjectieve mensenrecht waarmee hij dienend kan zijn in de samenleving, terwijl de mensheid als geheel het objectieve mensenrecht kan doen gelden, omdat zij de zorgtaak heeft voor elke mens op Aarde. Die zorgtaak kun je niet toevertrouwen aan een algoritme: enkel het personalisme als beginsel zal in staat zijn om zowel het individu als de mensheid tot hun recht te laten komen, zonder dit recht bij voorbaat te fixeren in wetgeving. En pas dan is er sprake van echt recht. Helder denken over het erfrecht bij wijze van voorbeeld kan ons dit begrip bijbrengen. Met dank aan de moeder die mij deze stof tot overdenking meegaf.

Palestina en Israël

Johanna Steijlen is lid van de WFBN

Actuele berichten, voor u gelezen door Johanna Steijlen, in de nieuwsbrieven van **The Rights Forum*** met speciale aandacht voor de apartheidspolitiek van de Israëlische regering met betrekking tot de bezetting en onderdrukking van de Palestijnse burgers, het plegen van landroof en het op grote schaal schenden van mensenrechten.

The Rights Forum is een kenniscentrum op het gebied van de kwestie Palestina/Israël opgericht op initiatief van voormalig Minister President Dries van Agt. De organisatie startte haar werkzaamheden in 2009. Als stichtingsdatum geldt 10 December, de Internationale Dag van de Rechten van de Mens.

Op 29 november 2022, de Internationale dag van Solidariteit met het Palestijnse Volk, ontving The Rights Forum een zeer eervolle Palestijnse onderscheiding, de Star of Freedom, uit handen van ambassadeur Rawan Sulaiman. De onderscheiding werd uitgereikt aan Gerard Jonkman, directeur van The Rights Forum, en Jaap Doek, voorzitter van het bestuur. Dit als dank voor de gedeelde rechtvaardige zaak.

Rapport 'Don't Buy into Occupation'

Negen Nederlandse financiële instellingen investeerden de afgelopen drie jaar 12,5 miljard euro in bedrijven die betrokken zijn bij de illegale kolonisering van Palestijns gebied. Dat blijkt uit het recent verschenen rapport *Don't Buy into Occupation* (december 2022).

Dit rapport, het tweede in zijn soort, werd samengesteld door een internationale coalitie van 24 NGO's. De coalitie deed onderzoek naar de financiële banden tussen Europese investeerders en bedrijven die actief zijn in de Israëlische nederzettingeneconomie, in de periode van 2019 tot augustus 2022. Daarbij werden 725 Europese financiële instellingen geïdentificeerd met een totale investering van ruim 272 miljard euro in vijftig van dergelijke bedrijven. De investeringen zijn in detail te bekijken in een door de onderzoekers ontwikkelde database. <https://dontbuyintooccupation.org/>

Nederlandse betrokkenheid

Tot die 725 Europese instellingen behoren negen Nederlandse banken, pensioenfondsen, verzekeraars en vermogensbeheerders. Met een geïnvesteerd vermogen van bijna zeven miljard euro staat ING op de tiende plaats van grootste Europese kredietverstrekkers. De opvallendste Nederlandse naam is echter ABP, het pensioenfonds

van de overheid. Ondanks het 'ontmoedigingsbeleid' dat de Nederlandse overheid voert, investeert ABP 1,5 miljard.

Lichtpunten

Toch zijn er lichtpunten. Afgelopen jaar heeft een aantal bedrijven het goede voorbeeld gegeven. Zo sloot het Amerikaanse *General Mills* een fabriek die gevestigd was in een illegale nederzetting en kondigde *Ben & Jerry's* aan te stoppen met de verkoop van producten in de bezette Palestijnse gebieden. Ook kondigden de twee grootste pensioenfondsen van Noorwegen desinvesteringen aan uit bedrijven die betrokken zijn bij de nederzettingen.

Kille executie

Deze executie speelde zich af in het ten zuiden van Nablus gelegen Huwara, een Palestijnse stad die wordt geterroriseerd door Israëlische kolonisten. Op vrijdag 2 december viel een groep kolonisten een aantal lunchende Palestijnen lastig. De 22-jarige Ammar Mifli ging verhaal halen waarna hij door een Israëlische kolonist werd neergeschoten. Vervolgens verscheen een Israëlische militair die niet de kolonisten aansprak maar zich tegen de gewonde Mifli keerde. De daarop volgende vechtpartij eindigde met twee pistoolschoten die Milfi vloerden, gevolgd door zijn kille executie met nog twee schoten. De Israëlische bezettingsautoriteiten kwamen met een verklaring een 'terrorist' te hebben 'geneutraliseerd'. Uit videobeelden bleek dat Milfi ongewapend was. Milfi werd medische hulp onthouden terwijl Palestijnse hulp op afstand werd gehouden. Dit jaar zijn op de Palestijnse Westoever (inclusief Oost Jeruzalem) 155 Palestijnen gedood. De daders blijven structureel ongestraft en worden zelfs door hun leiders toegejuicht.

Apartheid

Eind december op NPO 1 had presentator Natasja Gibbs het gewaagd ChristenUnie voorman Gert-Jan Segers te confronteren met het feit dat Israël zich schuldig maakt aan apartheid. Dit leidde tot harde aanvallen op Natasja Gibbs waarbij racistische opmerkingen en valse beschuldigingen van antisemitisme niet werden geschuwd. Haar vraag aan Segers was zowel relevant als legitiem. Het verwijt dat zij een mening zou hebben verkondigd die niet door bewijzen zou zijn ondersteund is klinkklare onzin. Al tientallen jaren zijn bewijzen hiervoor gepubliceerd waarin prominente organisaties als *AIHag*, *B'Tselem*, *Yes Din*, *Human Rights Watch*, *Amnesty International* alsmede VN-rapporteurs en (oud-)diplomaten en politici niet aarzelden om het woord apartheid te noemen als het om Israëlisch beleid ten aanzien van de Palestijnen ging.

Tot zover de berichtgeving van *The Rights Forum* die continue ter plekke – in Israël en in de bezette Palestijnse Gebieden – de vluchtelingenkampen en gevangenis blijven monitoren om bewijzen te verzamelen van mensenrechtenschendingen. Ik blijf het volgen en wellicht kunnen in de volgende editie nieuwe feiten worden vermeld.

*<https://rightsforum.org/>

José Maria Sison overleden

Steunpilaar van de bevrijdingsbeweging José Maria Sison is overleden.

Onvermoeibaar heeft Sison gewerkt voor nationale vrijheid, mensenrechten, maatschappelijke gerechtigheid en een duurzame, rechtvaardige vrede in de Filippijnen.

NFS-Persbericht | Amsterdam, 17 december 2022

Prof. José Maria Sison is gisteren rond 13:40 uur overleden, na twee weken in een ziekenhuis in Utrecht. Hij werd 83.

De Nederlands-Filippijnse Solidariteitsbeweging (NFS) condoleert zijn vrouw Julia, familie, vrienden en medestrijders met het overlijden van José Maria Sison, terwijl herinneringen aan zijn inzet voor duurzame en rechtvaardige vrede in de Filippijnen velen zullen blijven inspireren.

Sison verdient groot respect. Op het moment van overlijden was hij nog raadgever van de vredesbesprekingen en emeritus voorzitter van de *International League of Peoples Struggle* (ILPS).

Hij heeft zich zijn leven lang met grote toewijding ingezet om de Filippijnen en de wereld een beetje beter en menselijker te maken. Door zijn scherpe analyses over de politieke en economische gang van zaken in zijn land en wereldwijd, was hij door machthebbers niet geliefd. Gelukkig heeft het juridisch recht gezegevierd, en heeft iedere poging om hem weg te zetten als terrorist, gefaald.

José Maria Sison was professor aan de Universiteit van de Filippijnen. Hij was geraakt door de extreme armoede van de Filippijnse arbeiders en boeren, en besloot zich in te zetten voor een rechtvaardige maatschappij. In 1968 was hij mede-oprichter van de Communistische Partij van de Filippijnen. Onder de dictatuur van Marcos was hij gedwongen ondergronds te gaan – zoals zo velen die wilden blijven opkomen voor de rechten van de landloze boeren en de arbeiders. Hij werd uiteindelijk gearresteerd, gefolterd en bijna negen jaar gevangen gezet. In 1986 werd dictator Marcos verdreven en kwam Sison vrij.

Tijdens een van zijn buitenlandse reizen voor academische lezingen trok de Filippijnse regering zijn paspoort in. Sindsdien leefde hij als politiek vluchteling in Nederland. Nederland weigerde hem een verblijfsvergunning. Maar ook vanuit Utrecht blijft Sison zich inzetten voor de rechten van de armen en onderdrukten. Zo is hij vanaf de start in 1986 hoofdadviser in de vredesbesprekingen tussen de Filippijnse regering en het Nationaal Democra-

tisch Front, de Filippijnse bevrijdingsbeweging. In die onderhandelingen zijn mede door inspanningen van Sison akkoorden gesloten om te komen tot structurele veranderingen en duurzame vrede. De Europese Unie heeft twee maal felicitaties gestuurd wegens die resultaten.

Hij heeft veel betekend voor de vredesbesprekingen. Deze besprekingen zijn van belang om de interne conflicten in de Filippijnen weg te nemen. Belangrijke oorzaken van die conflicten zijn de bittere armoede, werkloosheid, corruptie, het falen van justitie, mensenrechtenschendingen, geschillen over landbezit en gebruik van natuurlijke hulpbronnen, marginalisering van de inheemse gemeenschappen, en het gebrek aan respect voor en erkenning van voorouderlijke domeinen en de rechten van de inheemse bevolking. De besprekingen zijn gedurende de regeerperiode van president Duterte door de regering eenzijdig beëindigd.

De Nederlandse overheid heeft Sison nooit van harte geaccepteerd, gaf hem geen asiel. In augustus 2002 werd Sison als een 'terrorist' bestempeld, eerst door de VS en een paar dagen later ook door de Nederlandse overheid. Voor hij het wist stond hij op de 'terroristenlijst' van de Europese Unie. Pas na zeven jaar is op grond van de uitspraak van het Europese Hof van 30 september 2009 de naam van Prof. Sison verwijderd van de terroristenlijst. Twee jaar eerder was hij op 28 augustus 2007 onterecht opgepakt omdat hij vanuit Nederland twee moordaanslagen zou hebben beraamd. Iets meer dan twee weken later toch weer vrijgelaten omdat er onvoldoende bewijs was om zijn voorarrest te verlengen.

Esperanto-vertaling

José Maria SISON (8 februaro 1939 – 16 decembro 2022)

(el Novaĵo de Nederlanda-Filipina Solidarmovado NFL)

Forpasis piliero de la liberiga movado José Maria Sison

Senlace Sison laboris por nacia libereco, homaj rajtoj, socia justeco kaj daŭripova justa paco en Filipinoj!

NFS Gazetara novaĵo / Amsterdamo, la 17-an de decembro 2022

Prof. José Maria Sison hieraŭ ĉirkaŭ la 13h40 forpasis post dusemajna restado en malsanulejo en Utreĥto. Li atingis 83-jaran aĝon.

La Nederlanda-Filipina Solidarmovado (NFS) kondolencas liajn edzinon Julia, familion, amikojn kaj kunbatalantojn pri la forpaso de José Maria Sison, dum memoroj pri lia engaĝiĝo por daŭripova kaj justa paco en Filipinoj multajn inspirados.

Sison meritas grandan respekton. En la momento de sia forpaso li ankoraŭ estis konsilisto de la pactraktadoj kaj emerita prezidanto de International League of Peoples Struggle (ILPS: Internacia Ligo por Popola Luktado).

La tutan vivon li kun granda sindediĉo sin engaĝis por fari Filipinojn kaj la mondon iom pli bona kaj humana. Pro siaj akraj analizoj pri la politikaj kaj ekonomiaj okazaĵoj en sia lando kaj tutmonde, potenculoj lin ne ŝatis.

Bonŝance triumfis la justica juro kaj ĉiu provo lin diskvalifikigi kiel teroriston fiaskis.

José Maria Sison estis profesoro ĉe la Universitato de Filipinoj. Li estis konsternata de la ekstrema malriĉeco de la Filipinaj laboristoj kaj kamparanoj, kaj decidis sin engaĝi por justa socio. En 1968 li kunfondis la Komunistan Partion de Filipinoj. Sub la diktatoreco de Marcos li estis devigita agi kaŝvive, samkiel multaj kiuj volis plu defendi la rajtojn de la senagraj kamparanoj kaj la laboristoj. Fine oni lin arestis, torturis kaj malliberigis por preskaŭ naŭ jaroj. En 1986 la diktatoro Marcos estis forpelita kaj Sison liberigis.

Dum unu el liaj eksterlandaj vojaĝoj por universitataj prelegoj la Filipina registaro nuligis lian pasporton. De tiam li vivis kiel politika rifuĝinto en Nederlando. Nederlando rifuzis al li restadpermeson. Sed ankaŭ el Utreĥto Sison sin plu engaĝadis por la rajtoj de malriĉuloj kaj subprematoj. Interalie ekde la starto en 1986 li estas la ĉefa konsilisto ĉe la pactraktadoj inter la Filipina registaro kaj la Nacia Demokratia Fronto, la Filipina liberiga movado. En tiuj traktadoj, ankaŭ pro la penadoj de Sison, oni konkludis interkonsentojn por atingi strukturajn ŝanĝojn kaj daŭripovan pacon. Eŭropa Unio dufoje sendis gratulojn pro tiuj rezultoj.

Multon li signifis por la pactraktadoj. Tiuj traktadoj gravas por forigi la internajn konfliktojn en Filipinoj. Gravaj kaŭzoj de la konfliktoj estas la premaj malriĉeco, senlaboreco, koruptado, misfunkciado de justico, homrajtaj lezoj, konfliktoj pri terproprietaj kaj uzado de teraj riĉaĵoj, enmarĝenigo de indiĝenaj komunumoj kaj manko pri respekto kaj agnosko al prapatraj teritorioj kaj la rajtoj de la indiĝena loĝantaro. La intertraktojn dum la regado de la prezidanto Duterte la registaro unuflanke ĉesigis.

La Nederlanda registaro neniam kore akceptis Sison, ne havigis al li azilon. En aŭgusto 2002 oni stampis Sison "teroristo", unue deflanke de Usono, kaj post kelkaj tagoj la Nederlanda registaro. Abrupte li eniris la "teroristan liston" de Eŭropa Unio. Nur post sep jaroj surbaze de verdikto de la Eŭropa Kortumo de la 30-a de septembro 2009 la nomo de Sison estis forigita el la listo de teroristoj.

Du jarojn antaŭe, la 28-an de aŭgusto 2007, oni maljuste lin arestis suspekta ke li el Nederlando elkovis du murdatencojn. Iom pli ol du semajnojn poste li tamen estis liberigita, ĉar mankis sufiĉaj pruvoj por daŭrigi la areston.

(vertaling Rob Moerbeek)

In memoriam Leonard Kater

Onze beginselvaste wereldburger en volstrekt democratisch gezinde WFBN-genoot Leonard was een van de trouwste leden, die ook aan diverse werkgroepen zijn bijdrage verleende. Zelfs Esperanto-lessen volgde hij vrijwel zonder uitzondering, blijk gevend van goed begrip niet alleen voor de zin van een taal zonder discriminatie, maar ook voor de voorgeschotelde teksten.

Aan de WFBN-Kernvisie van 2001 heeft hij zijn bijdrage geleverd en hij had ook eigen thema's die hij meermalen debiteerde. Dan was het voor de voorzitter moeilijk hem aan tijd te binden. Zo was de willekeur van het bankwezen, zonder verantwoordingsplicht, hem een doorn in het oog. Zeker in crisistijd (2008). Teruggaande naar de bron van het kwaad kwam hij uit bij onze Willem de Derde, die als Koning van Engeland aan de "Bank of England" volmachten had gegeven.

Veel nadruk legde hij ook op onze Constitutie, teruggaande tot de Unie van Utrecht en de Acte van Verlatinghe. Over de Rechten van de Mens gaf hij een heldere uiteenzetting, inclusief een waardevolle indeling.

Als gastheer bij vredescentrum EMMA (Elkaar Motiveren tot Mondiale Activiteiten) zagen we hem geregeld, o.a. bij de bijeenkomst van vredesorganisaties in het voorjaar. Op de piano bij EMMA speelde hij sfeervolle muziek.

Het welsprekende portret dat de aankondiging van zijn overlijden begeleidde, spreekt duidelijke taal. Zo'n mens zou je nog vele jaren toewensen. Nu kunnen we alleen met dank terugdenken aan Leonard, die onvervangbaar zal blijken.

Rob Moerbeek

75 jaar Verklaring van Montreux

Basisdocument van de wereldfederalisten

Op 8 december 2022 was er een gezamenlijke bijeenkomst van de World Federalist Movement en de Unie van Europese Federalisten in het Europees Parlement ter gelegenheid van de het 75-jarig jubileum van de Verklaring van Montreux (1947), het oprichtingsdocument van de World Federalist Movement.

Hieronder de tekst van de verklaring. Hieruit blijkt hoe belangrijk het is dat de volkeren van de wereld de basis vormen van de beoogde federale wereldregering, die uitbanning van oorlog mogelijk maakt.

"Wij, Wereldfederalisten, tezamen in Montreux op het eerste Internationale Congres van de *World Movement for World Federal Government*, roepen alle volkeren der wereld op, ons te helpen bij ons werk.

We zijn ervan overtuigd, dat de mensheid een volgend wereldconflict niet kan overleven.

Twee jaar zijn voorbij gegaan sinds de strijd eindigde, maar Europa en Azië zijn nog steeds bezaaid met de puinhopen van de oorlog. Het herstelwerk wordt verlamd, de volkeren lijden, door gebrek aan huisvesting, voedsel en kleding, terwijl de naties hun kracht verspillen in voorbereiding om elkander te vernietigen.

De Verenigde Naties, de tweede poging om de vrede te verzekeren door middel van een wereldorganisatie, is machteloos, zoals op het ogenblik is geconstitueerd, om de oorlogsvloed te stuiten.

Wij, Wereldfederalisten, zijn ervan overtuigd, dat het instellen van een Federale Wereldregering het beslissende probleem is van deze tijd. Elke kwestie, hetzij nationaal of internationaal, zal onopgelost blijven, tot op het ogenblik, dat dit probleem is opgelost.

Het is geen kwestie van vrije onderneming of van plan-economie, noch van kapitalisme of communisme, waar-tussen de keuze ligt, maar de keuze ligt tussen federalis-me of machtspolitiek. Alleen federalisme kan het voortbestaan van de mens verzekeren.

Wij, Wereldfederalisten, bezweren dat de mensheid zichzelf voor altijd van de oorlog kan bevrijden door het instellen van een Federale Wereldregering alleen.

Zulk een federatie moet gebaseerd zijn op de volgende principes:

1. Universeel lidmaatschap. De Federale Wereldregering moet openstaan voor alle volken en naties.
2. Begrenzing van de nationale soevereiniteit en het overdragen aan de Federale Wereldregering van zulke wetgevende, uitvoerende en rechterlijke bevoegdheden als nodig is voor wereldzaken.

3. Het opleggen van een wereldwet rechtstreeks op het individu, wie of waar hij ook is binnen de jurisdictie van de Federale Wereldregering; veiligstelling van de rechten van de mens en onderdrukking van elke poging tegen de veiligheid van de federatie.

4. Het scheppen van een boven-nationale gewapende macht, in staat de veiligheid van de Federale Wereldregering en zijn Leden te verzekeren. Ontwapening van de leden-naties op het peil van hun interne politioenele behoeften.

5. Bezit en controle door de Federale Wereldregering van de atoom-energie en andere wetenschappelijke ontdekkingen in staat tot massa-vernietiging.

6. Bevoegdheid tot het heffen van gepaste inkomsten direct en onafhankelijk van staatsbelasting.

Wij, Wereldfederalisten, willen gebruik maken, van elke verstandige methode, die kan bijdragen tot het spoedigst succes van een Federale Wereldregering ter voorkoming van een volgende oorlog.

Wij bevelen we de volgende actielijnen aan:

1. De mobilisatie van de volkeren der wereld om druk uit te oefenen op hun regeringen en wetgevende vergaderingen om de Organisatie van de Verenigde Naties om te vormen tot een Federale Wereldregering door zijn autoriteit en inkomsten te verhogen en door amendering van het Handvest.

2. Onofficiële activiteit.

In het bijzonder de voorbereiding van een wereldconstituerende vergadering, waarvoor het *plan de campagne* door de Raad van de "Movement" zal worden vastgesteld in nauwe samenwerking met de parlementaire groepen en de federalisten-organisaties in de verschillende landen. Deze vergadering, opgericht in samenwerking met georganiseerde internationale groepen, zal uiterlijk in 1950 bijeenkomen om een grondwet voor de federale wereldregering op te stellen. Dit plan zal ter bekrachtiging worden voorgelegd, niet alleen aan de regeringen en parlementen, maar ook aan de volkeren zelf, en alles zal in het werk worden gesteld om de wereldfederale regering op zo kort mogelijke termijn definitief tot stand te brengen.

Zonder vooruit te lopen op de resultaten van deze twee methoden van aanpak, moeten we onze actie zo snel mogelijk uitbreiden, zodat we gebruik kunnen maken van alle nieuwe kansen die zich voordoen voor de federalistische zaak. Eén ding is zeker, wij zullen nooit een Federale Wereldregering realiseren, tenzij alle volkeren van de wereld zich bij de kruistocht aansluiten. Meer dan ooit dringt de tijd. En deze keer mogen we niet falen.

<https://www.wfm-igp.org/>

Overpeinzingen bij een verkiezingsuitslag Ofwel: Struisvogels in een gas(t)vrij land

door Frans H. Micklinghoff

Het wordt 15 maart kort na 21.00 uur al snel duidelijk: de BoerBurgerBeweging van Sweet Caroline van der Plas wordt in alle provincies en Staten de grootste politieke partij. Reden voor een feestje? Ik vraag me dat af. Het was zeker een feest voor de democratie, want dat is iedere verkiezing. Maar is de 15de maart 2023 ook de dag waarop Nederland een radicaal andere afslag nam? Daar wil ik graag eens dieper over peinzen!

LPF, FvD en BBB

Duidelijk is: de BBB is de grootste partij geworden in alle twaalf provincies. Een nog nooit eerder vertoond resultaat. Dat betekent dat de BBB het voortouw moet nemen bij de coalitievorming. Hoe de zaken verder verlopen is niet relevant voor dit betoog.

Eerst moeten we enkele zaken vaststellen.

1. De als een komeet opgekomen BBB is absoluut niet te vergelijken met de eveneens komeetachtige opkomst van Pim Fortuyn's LPF (Lijst Pim Fortuyn). Na de moord op Pim Fortuyn (6 mei 2002) door Volkert van der Graaf op het mediapark in Hilversum, ontbrak het bij zijn opvolgend zaakwaarnemer Mat Herben aan voldoende charisma en moest de partij na een paar jaar geliquideerd worden bij gebrek aan leden en resultaat.

2. Het succes van de BBB is ook niet te vergelijken met de vier jaar geleden eveneens uit het niets verschenen mini-komeetje Forum voor Democratie van Thierry Baudet. Nadat Thierry de Uil van Minerva liet uitvliegen, vloog prompt zowat iedere verkozenen op eigen vleugels ook maar uit. Wanneer losgezongen van iedere werkelijkheid op grootse wijze waanideeën worden uitgedragen kan je erop wachten dat zo'n komeetje uiteindelijk kleurrijk uiteen spat.

3. Als derde moeten we vaststellen dat de LPF met Pim, FvD met Thierry en BBB met Caroline **ogenschijnlijk** enige overeenkomst hebben. Alle drie hebben hun stormachtige opkomst te danken aan *het zich afzetten tegen Den Haag*. En daar zit nu ook het verschil in. Want zowel de LPF van Pim als FvD van Thierry keerden zich redelijk abstract tegen "die lui in Den Haag". Maar de BBB van Caroline komt in de eerste plaats op vóór het werk, het eigendom, de inkomsten en levens van de boeren – concreter kan je het niet krijgen – en pas daarna keert ze zich tegen allerlei maatregelen die *ergens in Den Haag* worden uitgedacht en uitgestort over de boerenstand. Pim Fortuyn draaide in een paar dagen een kandidatenlijst in elkaar. Later, eenmaal gekozen op de vleugels van Pim's charisma, bleken daar nogal wat eigenheimers onder te zitten die niets begrepen van de politieke mores. Over Thierry en zijn FvD hoeven we weinig woorden meer vuil te maken, want Thierry werkt vrolijk en gestaag voort aan zijn verdere onttakeling. Maar bij de BBB van Caroline zijn

ze al jaren bezig, kennen ze elkaar al jaren, is de onderlinge band hecht; de lotsverbondenheid, het cement, is hechter en het doel dichtbij en concreet. De komeetachtige verschijning van BBB boven de hofvijver zou wel eens het denken en handelen van alle politieke partijen grondig kunnen veranderen!!

Dit alles is een lange inleiding naar wat overpeinzingen over wat we in de komende jaren kunnen verwachten en welke lessen we kunnen trekken uit de plotse verschijning van de komeet BBB aan ons firmament.

A lot of crises and no solutions

Na de verkiezingen kan je terecht zeggen 'dat het volk gesproken heeft'. Ook al komt bijna een derde tot de helft niet opdagen om een vakje rood te kleuren. De kiezer heeft gesproken. Dan beginnen de schriftgeleerden de uitslag te interpreteren, om te buigen en naar hun hand te zetten. Tja, dan lijkt het soms dat de verliezers hebben gewonnen.

Maar wat is nu echt als 'trend' te ontdekken in het verkiezingsresultaat?

Ten eerste: alle oude, al lang bestaande Haagsche partijen, verliezen iets tot heel veel.

Ten tweede: De nieuwkomers BBB, JA21 en Volt winnen, en de PvdD blijft gestaag groeien.

Conclusies trekken uit deze twee feiten is niet zo moeilijk: de kiezer is ontevreden met het Haagse beleid en wil dat de nieuwkomers de kans krijgen *het anders te doen*.

Pim Fortuyn schreef ongeveer een kwart eeuw geleden in 'De Puinhopen van Paars' messcherp hoe echt van alles misging onder Kok I en II. Wat Fortuyn toen beschreef als 'puinhopen' kan - aangevuld met wat actuele problemen - zo weer (als bestseller) opnieuw worden uitgegeven. De problemen: de toeslagenaffaire, de Groningse-gas-crisis, de onduidelijke wel/niet wijziging van de pensioenwetgeving, de stikstofcrisis, de klimaatcrisis, de landbouwcrisis, de energiecrisis, de asielcrisis. Moet in dat rijtje nu dat de belastingdienst in een ICT-crisis zit, het elektriciteitsnet hopeloos verouderd is, we al jaren weten dat we minder moeten vliegen (pak eens vaker de trein) maar Schiphol toch wil doorgroeien, de toename van criminaliteit onder jeugdigen, of het simpele feit dat Nederland in toenemende mate fungeert als draaischijf in de drugshandel? Hoe dan ook, het barst van de crisissen. Maar belangrijker is het gevoel dat er voorlopig alleen maar problemen bij komen en er bitter weinig worden opgelost. Tja: *a lot of crises and no solutions!!*

Crisis! Steek je kop in het zand!

De toeslagenaffaire. Via een dik rapport wordt de vinger op de zere plek gelegd en kort daarna wordt besloten dat de beschadigde ouders ZSM (zo spoedig mogelijk!) moeten worden gecompenseerd (schadeloos gesteld, voor zover mogelijk). We dachten dat dit in een paar

maanden zou worden geregeld. Maar ambtelijke molens malen langzaam ...!

Het kan nog wel tien jaar duren. Dat wordt niet als 'de snelle oplossing' gezien en gevoeld, overeenkomstig de genomen besluiten. En zoals in deze affaire gaat het in alle andere affaires. Stroperig, langzaam, ondoorgrondelijk en onbegrijpelijk. Zoals bij de 'hersteloperatie' van de nu al jaren gestutte huizen in Groningen. Waarom kan dat dossier niet in pakweg twee à drie jaar worden afgehandeld? De benodigde twee of drie miljard hiervoor zijn in de afgelopen zestig jaar ruimschoots verdiend, dus daar kan het niet aan liggen.

De politieke partijen die hebben gewonnen, hebben gewonnen omdat ze niet betrokken waren bij al die zich maar eindeloos voortslepende crisissen. Dus kan je maar één duidelijke conclusie trekken: de kiezer kiest voor partijen die niet aan de Haagsche spelletjes van welles en nietes en steek je kop maar in het zand hebben meegedaan, die niet betrokken waren bij het uitstellen en wegstijven.

De koe bij de horens vatten

De kiezer wil een nieuwe wind doen waaien door de Haagsche dreven en alleeën. Een wind van het probleem - gelijk de koe - bij de horens te vatten, van zoeken naar goede oplossingen, van aanpakken, van duidelijke en tastbare resultaten. Het maar wat rondobberend en zwalkend schip van staat moet weer op koers worden gelegd en de zeilen moeten worden aangetrokken opdat de vaart erin komt! Dat heeft de kiezer duidelijk gemaakt door *en masse* te stemmen op een politieke partij die zomaar uit het niets lijkt op te duiken. Tja, democratie is niet voor bange mensen. Laat de boeren dit land maar eens een tijdje besturen, zoals zij ook hun eigen bedrijven besturen. Wellicht wordt de Haagse politiek dan wat minder stroperig. Maar, maar, maar ..... Voordat het echt zover is dat we gaan beleven dat de burgers en boeren gaan meeregeren zijn we toch weer twee jaar verder. Want een nieuwe regering moet nu eenmaal een werkzame meerderheid in de Tweede Kamer hebben. Dus nog even geduld!

Minister-president Van der Plas?

Een ding is duidelijk: *Omdat de huidige en voorgaande regeringen de maar voortslepende crisissen niet konden oplossen en voor de meeste van deze crisissen het begin van een oplossing nog niet in zicht is heeft een belangrijk deel van de bevolking van ons land nu de hoop gevestigd op een nieuwe politieke partij: de BBB.*

Wat zal er veranderen als over drie jaar een door de BBB gedomineerde regering op het bordes van Huis ten Bosch staat voor staatsfoto? Voorlopig zal er dan heel weinig veranderen. Dan zal wel blijken dat Tata Steel wél de duimschroeven kan worden aangedraaid, dat er wél minder kan worden gevlogen van en op Schiphol en dat vliegveld Lelystad NIET open hoeft te gaan. En wanneer 'hun eigen minister van Landbouw' de boerenstand gaat vertellen dat ze toch echt minder stikstof moeten gaan uitstoten, maar vooral hoe dat snel kan worden bereikt, dan staan die lakse Haagse politieke partijen massaal in hun hemd. Wanneer dan een uit de Groningse boeren-

stand afkomstige Minister van Mijnbouw met de vuist op de NAM/Shell-tafel slaat en er plots drie miljard klaar ligt voor de herbouw van een aantal geschude Groningse dorpjes, dan staan de gevestigde Haagse politieke partijen massaal in hun hemd. Ook de asielcrisis, de toeslagenaffaire, het oplossen van de ICT-problemen bij de belastingdienst (zodat er 0% BTW op groente en fruit komt) en de woningbouwcrisis, van alles verdwijnt als sneeuw voor de zon ... als de boeren hun tractoren starten. Simpelweg omdat de boeren in hun DNA hebben dat een probleem binnen tien minuten of een dag moet worden opgelost. Want is het land te droog, dan gaat de boer geen commissie instellen om het probleem te bestuderen. Hij schiet in de klompen of laarzen en zet de sproeier aan. Want handelt de boer niet direct, dan kan de oogst wel eens verloren gaan.

Besluiten en uitvoeren!

Zeker, politiek overleg, soms moet het en kan het niet anders. Maar heb je eenmaal een besluit genomen, dan moet je daarop acteren, handelen! Velen hebben op de BBB gestemd omdat ze dat acteren, dat handelen in al die crisisdossiers niet zien geschieden door de huidige Haagse ministers en staatssecretarissen.

Het spelletje op het Haagse pluche was de afgelopen 25 jaar hoofdzakelijk 'pappen en nathouden'. Al jaren geleden zagen enkelen dat we zo niet langer door konden gaan. Zoals de mensen achter de Partij voor de Dieren (PvdD). Want als het goed gaat met de dieren, dan pas gaat het ook goed met de mensen. De PvdD begon klein en groeide in traag tempo. De PvdD had dan ook geen 100.000 tractoren. De PvdD heeft wel het gelijk aan haar kant, immers, zonder bijen hebben we totaal geen toekomst. Het grote nut van duizenden soorten mieren, kevers, wormpjes en al wat we niet kennen, tot ze uitgestorven zijn en we plots in grote problemen blijken te zitten. Het is een eindeloos verhaal geworden, de strijd tegen de levensgevaarlijke onkruidverdelgers. Maar die strijd moet gestreden worden, want we willen toch niet naar een doodse planeet gaan? Ga door PvdD in de strijd tegen Monsanto.

Water is van levens belang!

Ze zagen dat het zo niet langer kon doorgaan. En daarom werd de Algemene Waterschaps Partij (AWP) opgericht. De slogan van die partij is: deskundig en niet politiek. Want het vaststellen van het waterpeil, het streven naar waterkwaliteit en het onderhoud van onze dijken heeft niets met christendemocratie of socialisme te maken, maar met simpel praktisch noodzakelijk handelen.

Die mentaliteit, praktisch handelen, dingen doen die gedaan moeten worden en stoppen met foute zaken, is in feite het verkiezingsprogramma van de BBB, van de PvdD en van de AWP. Want, als er ergens een lantaarnpaal moet komen, dan moet die er gewoon komen. Want een lantaarnpaal is niet socialistisch of liberaal, pacifistisch of christendemocratisch. En dit land heeft voldoende lantaarnpalen en verlichte reclameborden. Eigenlijk veel teveel. Die ook nog de hele nacht branden. Waarom zetten we ze niet na 01.00 uur op halve kracht of helemaal

uit? Sparen we elektra, sparen we geld. Het is ook beter voor de natuur.

Ik hoop van harte dat de BBB, de PvdD en de AWP er dan voor kiezen om daar waar het kan lantaarnpalen en verlichte reclames uit te schakelen. Voor hen is het een kwestie van gezond verstand gebruiken. Maar voor al die andere partijen die nu hebben verloren is het 'een politieke kwestie' en branden er christendemocratische lantaarnpalen in een polder waar geen mens fietst of in een auto rijdt.

De melk wordt duur betaald

Wat kunnen we leren aan het rap veranderend politieke speelveld in Nederland, in Europa en de Wereld? De planeet Aarde is maar een klein planeetje. Daarop leven we. Er is geen alternatief op een bereikbare afstand. We moeten het dus hiermee doen. Het leven op deze Aarde is kwetsbaar. Dat leven moeten we niet verwoesten met levensgevaarlijke pesticiden, met PFAS of door de oceanen vol te plempen met plastic. Daar moeten alle regeringen én de Verenigde Naties wat aan doen. De tijd van praten is voorbij. Er moeten besluiten worden genomen. Maar het belangrijkste is dat die besluiten ook worden uitgevoerd. Het klimaat is zich aan het veranderen. Dat is verontrustend. Zeker, er zijn onder de hoede van de Verenigde Naties talloze conferenties geweest over het klimaat, zoals die klimaatconferentie in Parijs. Dan wordt er onderhandeld over of de temperatuur van de planeet Aarde 1,5 of 2 graden maximaal mag opwarmen. Door regeringsvertegenwoordigers en actievoerders wordt er tot diep in de nacht onderhandeld. Maar de ontwikkeling van het klimaat op Aarde trekt zich NIETS aan van al die resoluties en verklaringen!! Die slotverklaringen worden gepresenteerd alsof de Aarde hiermee zou zijn gered van de ondergang! En dat betekent dat duizenden deelnemers aan zo'n klimaatverklaring zich opwinden en klappen voor een slotverklaring die totaal nietszeggend is. Kijk naar de feiten. De opwarming van de Aarde is een proces dat zeker al 75 jaar aan de gang is. De grootste vervuiler is China, gevolgd door India. Nederland speelt in het kader van de wereldwijde vervuiling een verwaarloosbare rol. En dan is de ammoniak en stikstof uitstoot van boerderij van boer Westgeest eigenlijk 'NIETS' vergeleken met de vervuiling door Tata Steel, het vliegverkeer boven ons land en al ons wegverkeer. Dus waarom zal boer Westgeest hardlopen met het nemen van maatregelen die geld kosten, terwijl hij weinig en de supermarkt veel geld vangt voor een liter melk?

Ooit zei Kniertje: "*De vis wordt duur betaald*". Een hedendaags toneelschrijver kan daarop voortborduren met, "*De melk wordt duur betaald*". (het woordje melk kan desgewenst vervangen worden door 'speklapje', 'boter, kaas en eieren' of 'tartaar en biefstuk'. Veel producten uit onze veeteeltindustrie zijn veel te laag geprijsd omdat we de kosten van de productie afwentelen op de gemeenschap. Omdat wij een goedkoop stukje biefstuk op ons bord willen wordt er elders in de wereld tropisch regenwoud massaal gekapt. Waardoor ons klimaat zich nog sneller gaat wijzigen.

We gaan zeker kopje onder ...

Wanneer de boeren iets moeten doen aan hun uitstoot van stikstof en ammoniak, dan mogen ze in Pernis, bij Tata Steel en met ons vliegverkeer ook wel een duit in het zakje doen.

Ook al nemen we in Nederland talloze maatregelen, het blijft dweilen met de kraan open als niet over de gehele wereld (dus ook in India, Rusland, China) dezelfde maatregelen worden genomen. En dan nog is het de vraag of we 'op tijd zijn'. Anders gezegd: of we niet al lang te laat zijn.

Er is al een autonoom proces van ijskapsmelting en opwarming van de oceanen aan het plaatsvinden dat niet meer te stoppen valt, laat staan omkeerbaar is. We zullen dus moeten accepteren dat de zeespiegel gaat stijgen en dit tussen minimaal 6 meter en maximaal 60 meter zal gaan worden. Politici en politieke partijen kijken tussen de vier en tien jaar vooruit. Sommige historici, theologen en filosofen kijken duizenden jaren terug en kunnen daardoor ook duizenden jaren in de toekomstige tijd van de mensheid schouwen. Natuurlijk niet tot in detail. Maar meer in het algemeen. Een echte staatman kijkt echter een generatie, misschien wel twee tot drie generaties vooruit!

Na de verbouwing van het Binnenhof zal daar pakweg twee generaties later de zee klotsen. Een werkelijk groots staatsman stelt nú voor om de gehele Noord-Duitse laagvlakte op te kopen en daar Nieuw-Nederland te starten. Ofwel: laten we vanaf nu hier geen huis meer erbij bouwen, want over een halve eeuw staat Nederland tot Arnhem onder met het door plastic vervuilde zoute zeewater. Tot zolang blijven we kibbelen over het jaar 2030, of het jaar 2035.

Voor visie moet je echt niet naar de opticien, maar luisteren naar die paar historici, theologen en filosofen die kunnen vertellen hoe het Griekse- en Romeinse Rijk ten onder gingen en thans het Anglo-Amerikaanse wereldrijk op het punt staat ten onder te gaan.

Het is en blijft de vraag: wat dan? Komt er ooit een wereldregering en vrede op de gehele wereld, respect voor ieder mens, ongeacht zijn/haar kleur, sekse, godsdienst of haarkleur? Wij streven ernaar dat alle mensen op de gehele wereld in gelijke gevallen gelijk worden behandeld. En dat deze Aarde ongeschonden aan de volgende generatie wordt doorgegeven. Hoe lang hebben we nog om daarvoor te pleiten of moeten we wachten tot een grote onverwachte schok ons bij zinnen brengt?

Ik wens u allen een mooie zomer op het strand. En als het te warm wordt, volg het voorbeeld van de struisvogels. Zij weten al eeuwen hoe het moet ...

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

www.editoo.nl

Indien onbestelbaar:
Laan van Nieuw Oost Indië 252,
2593 CD, Den Haag

**"De mensen houden van vrede,
en hun heersers kiezen voor oorlog."**

Desiderius Erasmus (± 1500)

